

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència
de l'honorable Sr. Lluís Companys i Jover

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 28 de març del 1933

SUMARI

A un quart de sis i deu minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Lluís Companys.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Prec del senyor Andreu, al senyor Conseller de Treball i Obres Públiques, en defensa de la sobirania de la llengua catalana davant l'actuació de la Companyia dels Ferrocarrils del Nord d'Espanya.

Manifestacions de l'honorable senyor Conseller Delegat.

Rectificació del senyor Andreu.

Preguntes i prec del senyor Vidal i Guardiola a l'honorable senyor Conseller Delegat, en relació a uns incidents esdevinguts el divendres passat a l'Ajuntament de Barcelona.

Resposta de l'honorable senyor Conseller Delegat.

Rectificacions dels senyors Vidal i Guardiola i Pi i Sunyer.

Discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei concedint a l'Ajuntament de Barcelona les autoritzacions demanades per al Pressupost del 1933.

Es dona lectura a diversos vots particulars presentats al dictamen per la Minoria de Lliga Catalana.

Intervenció del senyor Vidal i Guardiola i manifestacions de la Presidència.

S'acorda discutir la totalitat del dictamen, discussió la qual comportarà la dels vots particulars.

Discurs del senyor Casanoves, per la Comissió.

El senyor Vidal i Guardiola consumeix un torn en contra.

El senyor Ruiz i Ponseti consumeix un altre torn en contra del dictamen.

Rectificació del senyor Casanoves al discurs del senyor Vidal i Guardiola.

El senyor Vidal i Guardiola rectifica.

Intervé l'honorable senyor Conseller Delegat.

Es suspèn la discussió.

Continua la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte d'Estatut Interior de Catalunya.

El senyor Ruiz i Ponseti defensa un vot particular a l'article 19.

Resposta del senyor Rovira i Virgili, per la Comissió.

El senyor Ruiz i Ponseti rectifica.

Parla, per explicar el vot, el senyor Tries de Bes.

Intervenció del senyor Serra i Moret.

Rectificació del senyor Rovira i Virgili, de la Comissió.

En votació ordinària, és rebutjat el vot particular, amb els vots a favor de les Minories de Lliga Catalana i Unió Socialista de Catalunya.

Resta aprovat l'article 19.

La Comissió accepta una esmena a l'article 20, el qual és aprovat per unanimitat, a l'igual que els articles 21, 22, 23 i 24.

Es suspèn el debat.

Ordre del dia per a la sessió de dimecres.

S'aixeca la sessió a tres quarts de nou i tres minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a les cinc i vint-i-cinc minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Lluís Companys i Jover.

Al banc roig hi ha els honorables senyors Conseller Delegat i Consellers de Governació, de Sanitat i Assistència Social i d'Agricultura i Economia.

Es llegeix i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

Per la sobirania de la llengua catalana

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Andreu.

El Sr. ANDREU: Senyors Diputats: No trobant-se al banc roig el senyor Conseller de Treball i Obres Públiques, prego a la Presidència que li trameti el següent prec: Es tracta de què es faci ressò la Cambra d'una campanya de la premsa de Reus sobre un fet referent a la llengua catalana. Mentre gairebé totes les companyies de ferrocarrils de Catalunya, una vegada aprovat l'Estatut, han fet ús de la llengua catalana, tota vegada que la llei ens dóna dret a la co-oficialitat, la Companyia dels Ferrocarrils del Nord d'Espanya es nega terminantment a acceptar la documentació que es presenta escrita en català per a facturacions dintre de Catalunya, i això és un atropell que es fa a la nostra llengua i cal que es tingui coneixement d'aquest sabotatge a la pràctica i a la implantació de la nostra autonomia. No vull creure que això obedeixi a ordres donades per la Companyia dels Ferrocarrils del Nord en el sentit de què no s'accepti cap document redactat en català tot i referint-se a mercaderies que han de viatjar dins de Catalunya, sinó que és fruit d'algun empleat subaltern de la companyia que vol sabotear la nostra llengua; crec que és arribada l'hora de fer aquesta denúncia al Conseller d'Obres Públiques i Treball per tal que s'investigui si això són ordres de la companyia, la qual, en tal cas, hauria de tenir la responsabilitat derivada del fet de no voler acceptar la nostra llengua, o bé si són ordres dels subalterns de Reus, perquè es faci l'advertiment a fi que acabin aquests espectacles llastimosos i s'accepti el que és una obligació i un deure.

(Entra el senyor Conseller de Cultura.)

El Sr. PRESIDENT: La Mesa transmetrà al

senyor Conseller d'Obres Públiques i Treball el prec.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Coincidint amb la mateixa idea de la Presidència de què la Mesa transmetrà el prec, nosaltres ens farem ressò prop del senyor Conseller de Treball i Obres Públiques del prec que ha fet el senyor Andreu. De totes maneres, donada la importància especial del fet de què es tracta, no he volgut que passés aquest prec amb aquesta fórmula de ritual.

Jo puc dir que, ratificant-nos en el criteri que havíem sostingut aquí en tractar-se d'un fet semblant, el Govern farà el que estigui a la seva mà per a donar màxim prestigi a la nostra llengua. Per altra banda tinc el criteri, com el senyor Andreu, de què això ha d'haver estat degut més aviat a funcionaris subalterns, ja que sabem que a l'estació de Barcelona hi ha anuncis en català i en castellà, i això fa creure que l'ocorregut no és fruit del criteri de la companyia.

El Sr. ANDREU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Andreu.

El Sr. ANDREU: Per a rectificar i dir que sostinc el criteri de què són empleats subalterns. Però el fet ha estat comprovat reiterades vegades, i ahir mateix, un comerciant de Reus de la Selva féu una facturació en català per a comprovar una altra vegada el fet, i es negà l'acceptació. També he d'agrair al Conseller Delegat la resposta que s'ha servit donar al meu prec.

El Sr. PRESIDENT: Pot restar, doncs, tranquil el senyor Andreu, tota vegada que la qüestió porta l'aval del Conseller Delegat i del Govern. Dels incidents de divendres passat a l'Ajuntament.

Dels incidents de divendres passat a l'Ajuntament

El Sr. PRESIDENT: Discussió del dictamen de la Comissió de Finances sobre el Projecte de Llei concedint a l'Ajuntament de Barcelona les autoritzacions demanades pel Pressupost del 1933.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Sobre aquest dictamen?

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Per una pregunta, que ja estava acceptada pel dia d'avui pel senyor Conseller Delegat.

El Sr. PRESIDENT : N'hi ha moltes, de preguntes.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Estava acceptada per avui.

El Sr. PRESIDENT : N'hi ha moltes d'acceptades, i encara que la de la V. S. estigui acceptada pel senyor Conseller Delegat, està dintre de les normes de la Presidència el fixar el moment de la discussió. De totes maneres, no tinc inconvenient en què la V. S. fagi la pregunta. Però que no sigui un precedent, ja que serà sovint necessari suprimir el període de prec i preguntes, i encara que estiguin acceptades i figurin els prec i preguntes a l'ordre del dia, la Presidència pot no concedir la paraula.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Agraïxo aquesta consideració de la Presidència, i si m'he pres la llibertat d'insistir ha estat perquè, equivocament, crec que quan he tingut el gust d'estar uns moments al despatx del senyor President parlant d'altres fets, s'havia fet referència a converses meves, si no és equivocació meva.

El Sr. PRESIDENT : O de la Presidència. Pot seguir la V. S.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Jo he demanat la paraula perquè, per encàrrec d'alguns companys, he de dirigir una pregunta i un prec al senyor Conseller Delegat, al senyor Conseller de Governació i no sé si també a algun altre dels senyors Consellers que pugui eventualment tenir alguna cosa que veure amb la matèria a la qual vaig a referir-me. La discussió tinguda ací a la Cambra divendres passat sobre una proposició relacionada amb la protesta contra els darrers atemptats i contra l'augment de l'anarquia a la nostra ciutat, va donar lloc al Partit que ostenta la Majoria en aquest Parlament a expressar públicament, per boca sobretot del senyor Casanoves, l'esperança, la seguretat, de què un cop traspassats els serveis d'ordre públic es podrien resoldre aquests problemes d'una manera plenament satisfactòria. «Nosaltres confiem — deia el senyor Casanoves — que amb el traspàs de serveis, quan la responsabilitat sigui directa del Govern de la Generalitat, aleshores es podrà arribar a aquest sùmmum de perfecció que exigeixen les circumstàncies i que pugui evitar tals fets.»

El Sr. CASANOVES : No rectifico ni una coma.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Després de la sessió de divendres, han succeït dos ordres d'esdeveniments. Per una banda, hem tingut ocasió de llegir una sèrie de declaracions de polítics de Madrid i de Barcelona, en les quals se'ns anuncia per a una data molt propera el traspàs de serveis sobre ordre públic. Això fa que a nosaltres, com a tots els ciutadans, ens preocupi ja d'una manera molt accentuada tots els aspectes dels problemes que plantejarà aquest traspàs de serveis. Dic, doncs, que d'una banda hem observat una gran quantitat de declaracions, i d'altra banda s'han produït, poc després de la sessió de divendres, a la nit, altres esdeveniments molt dolorosos, consistents — procuraré dir-ho ben objectiva-

ment i amb poques paraules — en una agressió a companys nostres, Regidors de la Minoria regionalista de l'Ajuntament, agressions que, segons sembla — i això és confirmat per molts testimonis oculars — fou una cosa perfectament organitzada, dirigida i portada a cap, no per individualitats soltes i organitzades, sinó dels anomenats — jo accepto la paraula — «escamots» d'Esquerra Republicana de Catalunya, que anaven — si no menten els nombrosos testimonis oculars — comandats, no diré revòlver en mà, però sí que diré dos revòlvers en dues mans, per un funcionari de la Generalitat que, segons se m'ha informat, porta el nom de Badia i que, segons també se m'ha informat, és res menys que del Departament de Cultura.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : De Sanitat. Si m'equivoco, doneu-ho per rectificat.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Però això és molt secundari, senyor Dencàs. Nosaltres sabem que l'opinió pública està alarmadíssima. Comprenem que en les discussions, de vegades molt apassionades, de l'Ajuntament municipal sorgeixen tota mena d'incidents. Siguin quins siguin aquests incidents, creiem nosaltres que, quan es produeixen, l'autoritat municipal, en un país degudament organitzat, s'ha de bastar i s'ha de sobrar per a liquidar-los. Jo vull anar un pas més enllà. Jo vull admetre la possibilitat de què un moment d'exaltació es produeixi després d'algun excés de paraula — del qual, per altra banda, no tinc notícia —, de què es produeixi una resposta immediata; però el que nosaltres, i amb nosaltres tota l'opinió pública, creiem que és improcedent, que és impropri d'un país civilitzat, és que, a sang freda, al cap d'unes hores, d'una manera organitzada — molts detalls d'aquesta organització són coneguts de tothom i jo no he de molestar la Cambra referint-los — es produeixi una agressió que, afortunadament, aquesta vegada no ha tingut greus conseqüències. Però el sol perill de l'existència d'aquestes organitzacions ens ha de fer pensar que qualsevol altra vegada les poguéssim tenir, i agreujades.

Jo, avui, no vull entrar en un comentari a fons sobre alguns detalls que també ha cridat, podem dir-ho, molt desagradablement l'atenció de l'opinió pública. Per exemple, la presència del senyor Comandant de Mossos d'Esquadra, vestit de paisà, entre el públic de la sessió municipal; el repartiment d'armes a aquests senyors més o menys organitzats, a la Plaça de la República; i altres fets que no aportó, ja que, com dic, la intervenció d'aquell funcionari de la Generalitat acaba d'ésser reconeguda pel senyor Dencàs, i dirigir una partida que anava a agredir els nostres companys.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : ¿Em permet una petita interrupció?

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Amb molt de gust.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : Jo he reconegut que aquest senyor era funcionari de Sanitat, però no he reconegut que aquest senyor estigués a la Plaça de la República.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Bé, senyor Dencàs. Jo faig una pregunta al senyor Conseller Delegat, al senyor Conseller de Governació o, com m'havia anticipat a dir, a aquell altre senyor Conseller que podia tenir interès en tractar d'aquest afer. Deia que tampoc vull fer referència, que tampoc vull dedicar comentaris, al fet que aquestes mateixes organitzacions impròpies, absolutament impròpies, de tot règim democràtic, han estat no fa pas gaire públicament revistades, com si es tractés d'una organització oficial reconeguda. Jo em permeto adreçar, com deia al principi, unes preguntes al Govern i a formular-hi un prec.

Les preguntes són les següents : ¿Pensa el Govern prendre mesures per a evitar ara, des d'ara i un cop traspassats els serveis, l'actuació d'aquest i de tota altra mena d'escamots, d'organitzacions armades adscrites a Partits, que no siguin la força pública oficialment reconeguda? ¿Creu el Govern que l'existència d'escamots és compatible amb un règim d'ordre públic regular en un país democràtic? Nosaltres tenim, senyors Diputats, la consciència molt neta. (*Rumors en la Majoria.*)

El Sr. MIRACLE : No ho hauria fet l'Anido.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : ¿Que us feu responsable vós del que va fer el senyor Solà i Cañizares? (*Continuen els rumors.*)

El Sr. PRESIDENT : Ordre, senyor Dencàs.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Nosaltres ens creiem en aquests moments absolutament en la situació dels que representen la puresa dels principis democràtics, i en nom d'aquests formulem al Govern les dues preguntes que jo acabo d'indicar. (*Rumors.*) I, per acabar, un prec. El senyor Dencàs m'ha interromput abans.

El Sr. PRESIDENT : No es dirigeixi particularment la V. S. a cap senyor Diputat, perquè un prec només pot ésser respost per una persona, i si la V. S. fa allusions, jo tindria, antireglamentàriament, de donar la paraula a la persona a la qual s'alludit.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Jo m'he referit, senyor President, a uns quants fets concrets, indicant que eren fets de rumors públics, d'indicació pública, que no vaig presenciar personalment. És possible que els individus del Govern no els presenciessin, però l'aspecte de què es produïssin és, al meu entendre, prou justificació perquè el Govern tingui l'amabilitat d'ordenar que es practiqui una informació per a veure si són certs, i, cas d'ésser-ho, imposar les sancions que hi hagi lloc.

El Sr. CONSELLER DELEGAT : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : El senyor Conseller Delegat té la paraula.

El Sr. CONSELLER DELEGAT : Senyors Diputats : Tan prompte com el senyor Vidal i Guardiola m'ha anunciat la seva intenció de dirigir-me aquesta pregunta i aquest prec, immediatament, no solament per deferència, sinó, al mateix temps, perquè creia que era una veritable necessitat, li he dit que em posava a la disposició del Parlament per a tractar d'aquesta qüestió.

I ho he fet perquè estic convençut que al voltant dels fets comentats pel senyor Vidal i Guardiola s'hi han teixit tal nombre d'equívocs, s'hi han bastit tantes exageracions, s'hi han fet tants de comentaris injustos, que ja és necessari que em parlem públicament en aquesta Cambra i procurem esvaïr aquests equívocs i falsedats.

He de dir, senyor Vidal i Guardiola, que, a mi personalment, a tot al Govern, i crec també que a tota la Majoria, ens ha causat una veritable estupefacció — aquesta és la paraula — que dels fets succeïts a la tarda i a la nit del divendres se n'hagi pogut fer, com podríem dir-ho així, una mena de greuge a la Minoria regionalista o al que ella representa. Quan nosaltres jutgem aquests fets amb absoluta objectivitat i valorem el que puguin representar d'indisciplina social, el succeït a l'Ajuntament de Barcelona ens causa veritable sorpresa, perquè ens dóna la impressió que ningú que els valori amb imparcialitat podrà creure que la raó estigui de la part representada en els bancs d'aquí en front, sinó que el greuge ha estat en allò que representem aquí tots nosaltres. (*Molt bé!, en la Majoria.*)

Moltes vegades han parlat ací les VV. SS. de dignificar la discussió pública, i vull remarcar a propòsit d'això que amb motiu d'una paraula dita pel senyor Conseller de Cultura, paraula que recordo que he sentit en el Parlament de Madrid diverses vegades i dirigida per parlamentari tan expert com el senyor Alba, que deu saber prou les pràctiques parlamentàries, al president del Consell, senyor Azaña, i no va promoure cap indignació; amb motiu d'aquelles paraules es va promoure aquí un gran incident, i es va dir que això estava fora de la norma de la vida política. Això contrasta amb el succeït divendres a l'Ajuntament de Barcelona, perquè és molt fàcil, com ha fet el senyor Vidal i Guardiola, dir que allà en el moment de la discussió potser es varen pronunciar paraules que no estan prou bé, que per altra banda no pot assegurar que es diguessin, com a conseqüència de les quals va venir el que ell ha qualificat d'agressió. (*Rumors d'aprovació en la Majoria.*) Jo he de dir-li que no es pot desvincular honestament la reacció de la causa que la motiva, i si es vol vetllar pel prestigi de l'Ajuntament, és precis que no tornin a dir-se paraules com les pronunciades la tarda del divendres. (*Molt bé!, molt bé!, en la Majoria.*) Unes d'elles, qualificades benèvolament d'exabrupte, figuren en l'acta recollida pels taquígrafs, i són quelcom força pitjor que un exabrupte. Tots podem tenir el nostre criteri sobre els fets de Prats de Molló. El dels senyors de la Lliga Catalana és possible que no sigui el que compartim tots els que formem la Majoria. Nosaltres creiem que representa l'inici de la llibertat de Catalunya (*Molt bé!, en la Majoria.*), perquè fou la primera guspira de disconformisme en el moment de la Dictadura; però encara que no compartissin aquest criteri, creiem que tot home catalanista ha de sentir el respecte degut pels homes que en moments de vexacions catalanes es varen aixecar per la llibertat de Catalunya. (*Molt bé!, molt bé!*) I que surti una veu per insultar-los dient-los bàrbars, és una cosa injusta que mereix la condemna de tots els catalans. (*Aplaudiments en els bancs de la Majoria.*)

Però hi ha pitjor; després d'aquestes paraules se'n digueren altres de molt més greus, de les quals s'ha dit com una excusa que no constaven a l'acta i

no les havien pres els taquígrafs. He de dir a la V. S., que tan informat ha estat i amb tota mena de detalls del que ell en deia l'agressió organitzada, que és molt estrany que en canvi no sàpiga res sobre la pronunciació certa i efectiva d'aquestes paraules. Paraules que no repetiré aquí perquè són d'una baixesa tan gran de to que el fet de dir-les i dirigides a allò que hauria de representar per a tots el prestigi de la primera autoritat de Catalunya, que jo de cap de les maneres, encara que el fet de dir-les bastaria per a sotmetre-les a la condemna pública, no vull pronunciar-les. (*Molt bé!, molt bé!, en la Majoria.*) Aquestes paraules, però, es varen dir, i en front dels testimonis de què parlava la V. S., puc afegir que nosaltres tenim tots els testimonis que siguin necessaris que provaran que aquestes paraules es varen pronunciar. I que no es digui que varen ésser dites en la intimitat, perquè la intimitat la valora el que es sentin o no, i quan són recollides per un nombre de Regidors i gent de les tribunes, no val a dir que són íntimes, perquè el fet de dir-les al Consistori i sentir-les altres persones ja els treu el caràcter d'intimitat. I hi ha un fet molt pitjor, i és que el mateix autor d'aquestes paraules s'ha posat en una posició tan equívoca que ell mateix ve a reconèixer l'haver-les dites, perquè en preguntar-li els periodistes si les havia pronunciat, en lloc de dir resoltament que no, digué que ningú s'havia de ficar en les seves converses íntimes. Jo crec que qualsevulla ànima honestament digna, quan se li imputen paraules com aquestes, tindria com a gran honor el desmentir-les. El fet de no desmentir-les és la confessió implícita d'haver-les pronunciat. (*Molt bé!, molt bé!*) Es, doncs, impossible, senyor Vidal i Guardiola, desvincular aquesta part dels incidents del divendres, de la reacció espontània sorgida a conseqüència d'aquelles paraules, reacció dels mateixos que han estat injuriats dient-los bàrbars. Per tant, creiem que és necessari valorar els fets tal com són. Nosaltres som els més interessats, com a Govern, que a Barcelona i a tot Catalunya es tingui la sensació de què es manté ferm no sols l'ordre públic al carrer, sinó en l'ordre espiritual a totes les consciències, però he de dir a la V. S. que la forma vertaderament eficaç d'arribar-hi no és precisament la d'anar al Consistori i a les corporacions, recorre moltes vegades a l'article i a la conferència, fomentant la discòrdia, provocant el desordre, sinó que al contrari tots tenim que fer els màxims esforços perquè a aquest sentit de l'ordre no puguin saltar espurnes de pertorbació al carrer, perquè precisament abans s'ha fet aquesta obra fomentadora del desordre espiritual i de la indisciplina social.

Es necessari també dir algunes paraules sobre altra cosa que ha parlat la V. S., de la suposada organització dels escamots. El nom és conegut, i a nosaltres no ens dol parlar-ne, quan precisament — després em referiré a això — tenim el convenciment de què les joventuts d'Esquerra són una de les coses més sanes i més fermes que té el Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya. Però hem de parlar d'aquest fet per a desfer, com he dit abans, equívocs i confusions fetes al seu voltant. S'han dit, per exemple, coses tan paradoxals i sorprenents, coses de les quals se n'han volgut treure conseqüències absurdes — si em permeteu la paraula — com quan s'ha dit, referint-se a la protesta, aquella sí organitzada prèviament, de la tarda de divendres en l'enter-

rament del ciutadà mort a l'atracament de Gràcia, que el simple fet de què les autoritats que es trobaven allà i els seus amics es defensessin, aquesta pura defensa, qual els altres conjurant per a atacar-los, que degut als escamots. Això, si no fes riure, faria pena, perquè el fet de què davant d'una agressió organitzada s'exerceixi coratjosament el dret de defensa legítima i es vulgui fer entendre que es deu a altres argumentacions, resulta tan absurd com injust.

I anem ara als fets de la nit. He de fer remarcar al senyor Vidal i Guardiola que, com he dit abans, no es pot considerar, no considerem nosaltres, res més que com una pura reacció espontània en el sentit de protesta de les paraules abans comentades, i si vol portar la V. S. la qüestió al punt àlgid d'aquesta protesta i convertir-ho de protesta senzilla en un problema més greu, he de fer-li recordar que el primer que convertí l'incident en problema fou precisament el que havia agraviat primer, amb les seves paraules, perquè fou ell el que primer li féu ostentació d'una pistola. De manera, que fins en el fet concret de l'acte de la violència, el primer veritablement causant fou el que hi havia donat motiu amb les seves paraules.

Com he dit abans, no voldria posar una passió excessiva, encara que l'assumpte el sentim fonament, en les meves paraules, però he d'expressar una vegada més la meua sorpresa pel fet de què aquest assumpte que ens ha adolorit fondíssimament, hagi volgut la Minoria de Lliga Catalana fer-lo servir també, com tants d'altres, de maniobra política, que tant constitueix a fomentar un estat d'indisciplina i de desordre en els esperits, quan al contrari tots hauríem de fer els mínims esforços perquè es mantingui l'estat de disciplina social.

Quant a les preguntes concretes de la V. S., per acabar, he de dir-li en nom del Govern, que en el que es refereix a l'informació no creiem que sigui el Parlament el que tingui que fer-la. L'hauria de dur, si creia oportú a una decisió municipal quant es refereixi al succeït dintre del Municipi, o una senzilla qüestió d'ordre públic quant sortís d'allà. No creiem que el Parlament hagi d'intervenir en aquesta qüestió, a part que, com he dit abans, nosaltres tenim nombrosos testimonis, per a demostrar que, efectivament, la culpa dels incidents no recau sobre la gent d'Esquerra Republicana, sinó sobre aquells de la Minoria de Lliga Catalana al Consistori que varen provocar els incidents amb les seves intemperàncies.

Quant a les dues preguntes finals, també les contestaré concretament. ¿Quin és el nostre concepte sobre l'ordre públic? D'acord amb el senyor Vidal i Guardiola, quan ha dit que en aquest cas representava l'expressió de la màxima puresa democràtica, i he d'afegir que el tenim almenys en la mateixa puresa que aquesta Minoria i probablement molt més. Nosaltres creiem que la funció de vetllar per l'ordre públic ha de recaure en l'autoritat, i essent-ne el seu instrument la força pública. Tenim el criteri de què, tant abans d'ésser traspassats els serveis corresponents a la Generalitat, com després d'ésser-hi traspassats, l'organització que ha de vetllar exclusivament per l'ordre públic ha d'ésser la força pública, dit d'una manera concreta, ben definida i sense equívocs.

La pregunta tercera que em feia, si no vaig equivocat, en la interpretació, era la de què estíem nosaltres que podria o que té que fer-se amb els escamots. Sobre aquest punt ja he avançat el meu judici abans, i tinc el convenciment absolut — si no el tingués els condemnaria, però com que el tinc, no ho faig —, el criteri sòlidament format de què les joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya estan complint d'una manera correctíssima els seus deures patriòtics, que és en una de les coses que el nostre Partit té, no diré més forta, però sí més vitalitat interna, que representa més possibilitats de futur obert per al nostre poble és precisament l'abrandament patriòtic de les joventuts d'Esquerra. Nosaltres, en aquestes joventuts, com que tenim damunt d'elles la força de l'autoritat moral i la reflexió, les hem controlat, les controlem i les controlarem sempre, fent que aquesta força patriòtica de les joventuts, s'endegui sempre cap el que representi un bé per a Catalunya i no pugui éser un motiu de pertorbació. I he d'afegir, per acabar, que en el seu entusiasme patriòtic i abrandament generós, tots estem al costat de les joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya. (*Aplaudiments en els escons de la Majoria.*)

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Senyors Diputats : Jo no sé si de les darreres paraules del senyor Conseller Delegat he de treure'n una o altre de les dues conseqüències possibles. Jo no sé si he de despendre que el senyor Conseller Delegat no ha contestat a la meua pregunta de si els escamots organitzats i armats al servei d'un Partit eren compatibles amb l'ordre normal d'una democràcia, o si he de treure de les paraules del senyor Pi i Sunyer, l'altra conseqüència, o sigui que molt respectuós el Govern amb l'abrandament patriòtic de les joventuts — respecte que em figuro que no és monopoli del Govern, perquè nosaltres també respectem l'abrandament patriòtic de totes les joventuts...

El Sr. CONSELLER DELEGAT : De les que en diu bàrbars, no.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : No vaig a entrar en aquest debat, perquè no és objecte de la meua pregunta. Com deia, jo no sé quina conclusió treure : la de si el senyor Conseller Delegat en definitiva no ha contestat a la meua pregunta sobre l'actitut del Govern en relació amb els escamots armats, o si ha contestat en el sentit de què, molt respectuós amb l'abrandament patriòtic, quant aquestes joventuts volguessin desmandar-se, no tindrien el recolzament del Govern. Si és així, en realitat la veritable significació de les paraules, un xic vagues, amb què el senyor Conseller Delegat ha tancat el seu discurs, jo faig constar la meua satisfacció i tingui la seguretat el senyor Conseller Delegat que aquesta satisfacció serà compartida per tot Barcelona, perquè, com saben perfectament les VV. SS., els fets de divendres a la nit no solament han estat condemnats per la premsa que podríem dir-ne imparcial, sinó que han estat condemnats també per diaris, el republicanisme dels quals jo suposo que vosaltres no negareu, com *El Diluvio* i *La Publicitat*.

I, ara, molt breument, senyor Conseller Delegat, em referiré a les principals de les manifestacions de la V. S. Ha parlat al començament del seu discurs, d'equívocs i exageracions en relació a la informació que jo li he fet, nova demostració de què és indispensable que, no el Parlament — jo això no ho havia proposat —, sinó el Govern faci una investigació, faci un investigació i no s'excusi el senyor Conseller Delegat dient que això o bé és labor de les autoritats municipals o bé és un problema d'ordre públic en el qual avui la Generalitat — jo em semblava sentir entre parèntesi al senyor Conseller Delegat «gràcies a Déu»...

El Sr. CONSELLER DELEGAT : De cap manera.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : ... no té plena responsabilitat. Però jo dic que, a part de tota la intervenció municipal i de la intervenció governamental, si els serveis no estan traspassats encara, hi ha l'afirmació concreta que jo he fet de què l'opinió pública creia que hi havia funcionaris de la Generalitat que, uns potser — això ho ha de dir la informació — s'havien excedit en llurs comesses, altres que s'havien excedit àdhuc en el compliment dels deures ciutadans de respecte als altres, i que podia haver-hi també funcionaris de la Generalitat, potser els mateixos, que havent-se excedit per una banda, havien estat poc enèrgics en altres moments en complir el que són els seus deures propis i característics. També el senyor Pi i Sunyer ens ha parlat de què teníem d'anar amb compte en pertorbar el que ell ha anomenat l'ordre espiritual de les consciències. Nosaltres hi anem amb molt de compte ; i si tots féssim examen, tingui el senyor Conseller Delegat la seguretat que a nosaltres, que no tenim el Poder, no se'ns podria dir pas el que molts, a part de nosaltres, opinen de les VV. SS., que fan una acumulació veritablement insòlita en la història d'elements d'actuació, de tota la força del Govern, i aquells elements propis de l'oposició que també els poseu al servei de la vostra acció de govern o almenys de les vostres actuacions polítiques. Jo, quant a la defensa que ha fet el senyor Pi i Sunyer de l'abrandament patriòtic de les joventuts, jo voldria recordar-li que, per desgràcia de Catalunya i per vergonya vostra, l'agressió de l'altra dia no és pas la primera. No és aquest el moment que hi hagi de fer referència, però recordo fets de quan s'ha tractat d'un periodista que havia dit una veritat desagradable o quan s'ha tractat potser de molestar un Regidor que havíeu expulsat dels vostres rengles.

El Sr. FARRERES I DURAN : De què ens hem de donar vergonya, encara no ho heu dit, concreteu.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Tot Barcelona sap perfectament que l'agressió de l'altre dia no era la primera, i per això jo he fet la pregunta, pregunta que torno a fer. Jo, per no allargar aquest debat, acabo fent la pregunta del començament. Jo agrairia al senyor Conseller Delegat que tingués la bondat de dir-me quan l'he interpretat jo bé, quan ell no volia contestar exactament a la meua pregunta ; quan en realitat ell deia que estava d'acord amb nosaltres ; en què. Crec que, per molt que sigui l'entusiasme patriòtic d'aquestes joventuts, mai han de tenir el recolzament del

Govern quan s'armen i s'organitzen per actuar fora de les organitzacions oficials de defensa de l'ordre públic i al servei dels interessos d'un Partit.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Poquíssimes paraules. Malgrat el caràcter trencadís de la qüestió, jo havia procurat portar-la amb la màxima ponderació, perquè es dona també en aquest cas molt sovint la paradoxa que ha d'ésser, ho he remarcat altres vegades, precisament des d'aquests bancs d'on tinguin de sortir paraules de seny. Jo voldria que la contenció que he posat en les meves paraules, el senyor Vidal i Guardiola no la trenqués amb frases com aquella que ha estat recollida, amb molta justícia, de parlar de fets que eren per vergonya nostra, quan nosaltres creiem que en l'actuació de les joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya no hi ha res que pugui motivar vergonya, sinó al contrari, honor i dignitat.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Parlo dels escamots, senyor Pi i Sunyer.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Són joventuts d'Esquerra Republicana. Poques paraules més sobre aquest assumpte, que a mi em sembla ja clos. Ha parlat el senyor Vidal i Guardiola dels fets de l'Ajuntament, però, en canvi, no ha volgut referir-se absolutament per res al succeït dintre del saló de sessions. Tant que hauria veritablement il·lustrat amb això al «tot Barcelona» de què ell parlava el poder saber si per la Lliga Catalana es consideraven lícites les paraules pronunciades per dos Regidors la tarda del divendres, a l'Ajuntament, o si, en canvi, les condemnava. Aquesta manifestació concreta ens hauria situat clarament respecte a la qüestió a tots nosaltres i a tota aquesta Barcelona de la qual ell parlava.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: No és falta de cortesia que li contesti ara?

El Sr. CONSELLER DELEGAT: No, no.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Jo no he oblidat, ho he dit al principi, que jo creia que les coses que es referien al Municipi s'havien de liquidar dintre del Municipi. (*Perllongats rumors i rialles en la Majoria.*) Que si transcendien del Municipi, tota societat civilitzada tenia també els altres procediments per a liquidar-ho, menys els escamots. (*Continuen els rumors.*)

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Així, el senyor Vidal i Guardiola que troba sempre, no avui, que troba sempre, que nosaltres contestem vagament a les seves preguntes, ¿creu que ha contestat d'una manera molt concreta la meua pregunta de si la Minoria de Lliga Catalana troba bé o malament el que van dir aquells dos Regidors en el Consistori?

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: No ho sabem el que va passar. (*Rumors.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA: Treieu una informació. (*Rumors i rialles en la Majoria.*)

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Ho han dit tots els diaris, i ho repetiré a la V. S. i ho sabrà tot seguit: Va dir un d'ells que a Catalunya

tot ha anat malament des de l'època en què han vingut els bàrbars de Prats de Molló. Està bé, o no està bé que digui això un catalanista o simplement un català?

Diversos Srs. DIPUTATS de Lliga Catalana: Això ho han de discutir allà. (*Perllongats rumors i rialles en la Majoria, que impedeixen sentir alguna interrupció.*)

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Aleshores no digueu que nosaltres eludim les qüestions. Repetim que no es poden presentar deslligats els dos incidents. I respecte a la reiteració de les preguntes he de repetir que no ha d'haver-hi cap força armada al servei d'un Partit polític. Creiem que les qüestions d'ordre públic les ha de resoldre exclusivament la força pública. En canvi nosaltres no tenim joventut d'Esquerra, no tenen el caràcter que se les vol donar, basant-se en fets infonamentats, que en el conjunt de la vida pública de Catalunya en aquests darrers temps se'ls ha donat una importància exagerada. I repetim el convenciment de què les joventuts d'Esquerra Republicana es porten civilment, d'una manera sempre correcta i que el seu abrandament patriòtic està constantment endegat vers el bé de Catalunya. (*Molt bé, molt bé, en els escons de la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: Segueix l'ordre del dia.

Discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte relatiu a les autoritzacions sol·licitades per l'Ajuntament de Barcelona

El Sr. CASANOVES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Hi ha diversos vots particulars, als quals es donarà lectura.

El Sr. SECRETARI: «Vots particulars presentats per la Minoria de Lliga Catalana al Projecte de Llei d'autoritzacions a l'Ajuntament de Barcelona:

Els infrascrits Diputats, Vocals de la Comissió de Finances, tenen l'honor de formular a la totalitat del Projecte de Llei d'autoritzacions a l'Ajuntament de Barcelona el següent vot particular:

El Parlament de Catalunya, estimant que les reformes de caràcter tributari proposades per l'Ajuntament de Barcelona representen — a més d'una agravació insuportable de les càrregues que pesen sobre l'economia barcelonina — una amenaça per al normal desenvolupament dels estudis que haurà de fer el Parlament de Catalunya per a ordenar les finances catalanes, un cop terminat el traspàs de serveis i per a ordenar, també, les finances municipals amb motiu de l'aprovació de la Llei municipal catalana, acorda rebutjar totes les propostes d'augment de tributs formulades per l'Ajuntament de Barcelona.

Parlament de Catalunya, 24 de març del 1933.
— J. M. Tallada, Vidal i Guardiola i Rovira i Roure.

Els infrascrits Diputats, Vocals de la Comissió de Finances, tenen l'honor de formular a la totalitat del Projecte de Llei d'autoritzacions a

l'Ajuntament de Barcelona el següent vot particular :

El Parlament de Catalunya, en vista de la petició formulada per l'Ajuntament de Barcelona sobre establiment de nous impostos i augment dels actuals més enllà dels límits establerts per la legislació vigent, declara que el conjunt de propostes representen una pertorbació extraordinària en l'ordre jurídic i en la vida econòmica de Barcelona, i, en part, també, de tot Catalunya. Una pertorbació d'aquesta naturalesa sols es justifica en circumstàncies vertaderament extraordinàries, com convulsions de caràcter internacional i sempre després d'un esforç que no consta hagi fet l'Ajuntament de Barcelona per a simplificar, sanear, millorar i abaratir la seva organització, suprimint despeses inútils i reduint les despeses voluntàries.

Per tant, acorda tornar l'expedient a l'Ajuntament de Barcelona amb el prec que modifiqui les seves propostes i, en cas de no considerar-lo possible, doni al Parlament explicació documentada sobre

a) Necessitat dels augments de despeses que figuren en el Pressupost del 1933.

b) Motius en virtut dels quals no han estat realitzades, ni tan sols iniciades les economies consignades en el Projecte formulat en març del 1932 per la Majoria d'Esquerra Republicana de Catalunya a l'Ajuntament de Barcelona.

c) Transcendència financera que haurien tingut els acords vigents en 1931 i 1932 sobre amortització de personal i estalvis que han deixat d'obtenir-se per no haver estat complerts els esmentats acords.

d) Gestions realitzades per a obtenir un ajut financer de l'Estat i situació present de les mateixes.

Parlament de Catalunya, 24 de març del 1933.
— Vidal i Guardiola, J. M. Tallada i Rovira i Roure.

Els infrascrits Diputats, Vocals de la Comissió de Finances, tenen l'honor de formular a l'article 1.^a del Projecte de Llei d'autoritzacions a l'Ajuntament de Barcelona el següent vot particular :

Es rebutja la proposta de l'Ajuntament de Barcelona sobre ajornament de les amortitzacions estipulades en les condicions d'emissió de tots els emprèstits municipals.

Es manifestarà a l'Ajuntament de Barcelona que una mesura de caràcter tan excepcional i arbitrari, destructor de l'ordre jurídic i pertorbador de la normalitat del crèdit, tan necessària a l'Ajuntament de Barcelona com a la Generalitat de Catalunya, sols és concebible mitjançant el compliment de les següents condicions :

1.^a Estudi de conjunt sobre la situació dels deutes de l'Ajuntament de Barcelona, tant dels consolidats com dels demés.

2.^a Preparació de fórmules equitatives que tinguin en compte totes les circumstàncies especials de cada cas.

3.^a Projecte d'arranjament sobre la base d'un Pressupost indiscutiblement nivellat, que asse-

guri la normal amortització de tots els deutes sense desatendre els serveis normals.

Parlament de Catalunya, 24 de març del 1933.
— Vidal i Guardiola, J. M. Tallada i Rovira i Roure.

Els infrascrits Diputats, Vocals de la Comissió de Finances, tenen l'honor de formular a l'article 2.^a del Projecte de Llei sobre autoritzacions a l'Ajuntament de Barcelona el següent vot particular :

El Parlament de Catalunya tenint en compte que les reformes i agravacions tributàries proposades per l'Ajuntament de Barcelona afecten a la quasi totalitat de les fonts d'ingrés del Municipi i també a les fonts d'ingrés presents i futures de la Generalitat, tenint en compte també que la forma excessivament sumària en què han estat demanades les autoritzacions impideix un estudi tècnic comparatiu de la tarificació i de la reglamentació dels nous tributs,

Acorda ajornar la discussió de l'article 2.^a del Projecte i confiar a la Comissió de Finances l'encàrrec d'examinar amb la representació de l'Ajuntament de Barcelona i prèvia una informació pública pel terme de deu dies l'examen de les propostes de reformes i agravacions tributàries a l'objecte d'investigar quines reformes deuen introduir-se, si dits augments són inevitables per a acomodar les propostes als postulats de la justícia tributària.

Parlament de Catalunya, 24 de març del 1933.
— Vidal i Guardiola, J. M. Tallada i Rovira i Roure.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar, per un aclariment.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Fem ús de la paraula per fer una pregunta amb la finalitat d'aclarir la situació d'aquesta discussió, o sigui per si la Presidència creu que primer s'ha de discutir la totalitat i després el vot particular o creu al contrari.

El Sr. PRESIDENT: Precisament, respecte a això mateix estàvem ara parlant amb la Mesa, perquè resulta que el Reglament de la Cambra en aquest respecte és quelcom confós. Sembla que el natural és que abans de discutir-se la totalitat del Projecte es discuteixi el vot particular, perquè si així es fa i es rebutja el vot particular, resta el dictamen, i si s'accepta el vot particular, aquest passa a ésser Projecte. Però el Reglament diu que primerament s'ha de discutir la totalitat del dictamen, i després els seus articles i els vots particulars. No obstant, com que la Presidència es considera que en aquests casos el Reglament és quelcom arbitrari, sotmet a la Cambra el que cregui oportú.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Senyor President, com a firmant del vot particular i en nom dels meus companys també, em permeto proposar que discutim ara la totalitat del dictamen i una vegada exhaurits els torns de la totalitat, si cal ex-

trem que jo no afirmo, però si cal repeteixo, a fi de defensar els vots particulars, els seus firmants faran ús de la paraula; si no, darem per discutits els vots particulars.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència no té cap inconvenient en què així es faci, si la Cambra ho acorda. I, a més, caldria tenir en compte aquesta conducta com a precedent per altres Projectes, perquè hi ha Projectes que tenen un sol títol i en realitat en discuteix-se la totalitat del Projecte ja es discuteix el títol. Per tant, acceptant aquesta suggerència del senyor Vidal i Guardiola, si la Cambra ho creu convenient, es pot discutir ara la totalitat del Projecte i aquesta discussió significarà la discussió del vot particular. ¿Ho acorda així la Cambra? (*Asentiment.*) Acordat. El senyor Casanoves té la paraula.

El Sr. CASANOVES: Estem discutint el dictamen sobre la Llei d'autoritzacions de l'Ajuntament de Barcelona. S'han avançat alguns comentaris sobre aquest Projecte d'autoritzacions, perquè s'ha dit moltes vegades que no estant la Llei municipal aprovada es donaven unes autoritzacions que podrien afectar, en definitiva, el sistema tributari municipal. Però en realitat, aquestes autoritzacions no perjudgen res. La situació angixosa que tot el món coneix i que afecta també a l'Ajuntament de Barcelona, és una herència a la qual es troba actualment aquest Ajuntament i els que l'han regit fins ara. Per a recolzar el dictamen i justificar aquestes autoritzacions, sols he de recordar algunes de les dades que globalment i passant molt per damunt, tractaré d'exposar a la Cambra.

Tothom sap que a l'entrar nosaltres, l'Esquerra Republicana, a l'Ajuntament de Barcelona ens vàrem trobar amb un deute global de 680 milions de pessetes. Aquest deute l'havien contret els gestors polítics i administratius anteriors a l'existència d'Esquerra Republicana de Catalunya. Aquest deute, en gran part, va ésser contret per la gestió del Partit Radical i del Partit de Lliga Regionalista fins a l'any 1923 i amb posterioritat 400 milions de deute de l'Ajuntament de Barcelona, que són una deixa que ens va transmetre la Dictadura. A part d'això, grava damunt de l'Ajuntament de Barcelona l'aportació municipal a la Diputació «provincial», que arribà a la quantitat de 10 milions de pessetes. Hi ha l'esperança, no obstant, que la Generalitat de Catalunya podrà trobar algun dia, dintre dels seus mitjans, algun sistema per a alleugerir aquesta càrrega. En personal, per exemple, hi ha uns 16 milions llargs de pessetes. Tot plegat, resta per al deute municipal que hauria d'absorbir les atencions de beneficència, uns 38 milions de pessetes. La Dictadura, com deia abans, ha augmentat el deute de 400 milions de pessetes a 800 milions en xifres rodones. Els altres augments corresponen, per tant, a la gestió administrativa dels Partits Radical i Lliga Regionalista. Però en aquesta ocasió es volen assenyalar culpes i s'han fet ja acusacions per part de determinats sectors davant de la Llei d'autoritzacions, dient que no s'haurien de donar aquestes autoritzacions a l'Ajuntament de Barcelona i que la finalitat que en aquesta Llei es persegueix hauria de cercar-se per altres mitjans, i que s'ha d'acudir a equilibrar les finances municipals. I això s'ha dit de l'Ajuntament de Barcelona, que no ha trobat en els que havien de contribuir i havien de pagar, que no ha trobat fa-

cilitats com abans les trobava en les oligarquies imperants. La gestió de l'actual Ajuntament de Barcelona ha estat i és honesta en la pràctica del Pressupost, que va haver d'anar prorrogant dia rera dia fins avui. L'actual Ajuntament es va trobar, per exemple, amb què no s'havia cobrat el que havien d'haver pagat els propietaris del carrer de Balmes; i l'Ajuntament actual, sense contemplacions, ha realitzat aquests cobraments. Es va trobar l'actual Ajuntament amb què no s'havien cobrat en gran part el corresponent al millorament de Sarrià, i també s'han efectuat els cobraments corresponents. S'ha trobat aquest Ajuntament amb què els convents i tots els edificis religiosos estaven exceptuats de la tributació municipal, i nosaltres hem posat en circulació els rebuts corresponents quant afecta també a plusvàlua i a millores. La Comissió de Finances s'ha trobat amb què també s'entretenia tot el referent a paper retardat i podien anar prescribint tots els venciments d'arbitris i de cànons sobre la propietat, tot i així s'ha posat al dia en forma que darrerament s'han ingressat més de 8 milions de pessetes. L'Ajuntament de Barcelona, s'ha trobat també amb el cas de què tenia concertat l'arbitri sobre el joc del frontón en 70.000 pessetes, i a l'Ajuntament, l'Esquerra Republicana de Catalunya va procurar que es cobrés la participació del 3 per 100 a què l'autoritzaven les Ordenances; i avui es recauden més de 80.000 pessetes.

Cal tenir en compte que aquest Ajuntament, en línies globals, s'ha mogut davant d'un Pressupost que no l'havia fet ell, però ha aconseguit augmentar les recaptacions i ha atès totes les atencions.

El Pressupost actual no ha estat una imprevistació del moment. Aquest Pressupost s'ha vingut estudiant des de què l'Esquerra Republicana de Catalunya és a l'Ajuntament. Darrerament, en desembre del 1931, presidint el que us parla la Comissió de Finances, ens vàrem trobar amb la realitat de l'estat de les finances municipals, i vàrem veure que no hi havia possibilitat d'anar a un Pressupost nivellat, que no hi havia una major elasticitat en els tributs. Es varen fer gestions aleshores prop del Govern de la República per a obtenir les autoritzacions convenients, però circumstàncies polítiques del moment ho varen impedir, perquè no era oportú ni convenient distreure aleshores l'atenció de les Corts de la República en coses episòdiques de l'Ajuntament de Barcelona; i, per altra part, hi havia l'esperança de què en el dia de demà, amb l'Estatut aprovat, aquests tributs municipals podrien ésser discutits en el nostre Parlament. Per aquestes raons, es va desistir aleshores de demanar aquestes autoritzacions.

A l'Ajuntament de Barcelona no li resta més remei que estructurar el Pressupost que necessita i trobar dintre d'aquestes autoritzacions tota aquella elasticitat que li és necessària. I la Comissió actual de Finances, presidida per un dels homes més joves i intel·ligents d'Esquerra Republicana de Catalunya, per l'amic Vilalta, ha aconseguit fer un Pressupost per al qual són precises aquestes autoritzacions. És un Pressupost que no mereix les paraules que deia l'altre dia en una de les seves conferències, qualificant-lo de sectari, d'insincer i quasi políticament deshonest, un Regidor de Barcelona pertanyent a la Lliga Catalana, el senyor Bausili; paraules que si en altres temps les hagués repetit al Consistori, haurien trobat

la contrarèplica, i que dites així fomenten potser una campanya de derrotisme sobre el crèdit municipal que perjudica enormement tot el que nosaltres hem de posar precisament per damunt àdhuc de les lluites de Partit. És un Pressupost nivellat, s'ha suprimit el dèficit; no hi ha dèficit inicial en aquest Pressupost.

El de l'any 31, el de l'Ajuntament automàtic, la responsabilitat del qual recau en primer terme gairebé a l'acció o almenys a la Comissió de Finances, que estava presidida per un home dels més destacats de la Lliga Catalana, portava un dèficit inicial de 15 ó 20 milions de pessetes, i confiava en unes autoritzacions que havien de venir després, autoritzades per un Reial decret. A més, el dèficit de l'Ajuntament de Barcelona no és d'ara. No em discutireu pas per exemple que la responsabilitat actual de les finances municipals incumbeix en primer terme als Partits polítics que per espai de trenta anys han tingut la seva direcció i entre els quals n'hi hagué cinc o sis de predomini regionalista, i altres cinc o sis de predomini radical.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: I la resta?

El Sr. CASANOVES: Set anys de Dictadura. 800 milions de dèficit, dels quals en corresponen 400 milions al predomini regionalista i 400 milions a la Dictadura, i des de l'any 1908 es cobrien amb noves emissions, i des d'aquest any les xifres són inacabables fins el present, podent-se estimar amb xifres rodones: 13, 12, 14, 4, 12, 24, 29, 21, 13, 34, 72, 31, 20, 9, 44, 47, 100 i 59 milions de pessetes, i l'any 1930, en 24 milions.

El Sr. FARRERES I DURAN: Ni el senyor Bausili!

El Sr. CASANOVES: El dèficit inicial de l'any 1931 s'assenyalava amb xifres globals en uns 27 milions de pessetes, i, naturalment, que aquell Pressupost del que s'han fet tants elogis i què ha estat objecte de pròrrogues, tenia veritables clàusules d'insinceritat i d'imprevisió, especialment pel fet de què algunes partides de despeses hi figuraven en quantitat diferent. Hi havia, per exemple, en il·luminació i dependències 600,000 pessetes, i se'n despenien 200,000; en il·luminació pública, 2 milions de pessetes, i sols se'n despenien 500,000; i altre tant podria dir-se del contracte de neteja pública i recs, contracte de Tresoreria, etc. En molts d'aquests aspectes hi havia una situació d'insinceritat, no mereix gairebé altre comentari, i una de les acusacions que es fa contra aquest Pressupost és la de què amb cabals del Pressupost extraordinari s'atenen atencions ordinàries. És parla d'un Pressupost de liquidació aprovat per l'Ajuntament de Barcelona, però això tampoc no és una cosa nova, ja que ens trobem amb la tradició d'aquella Casa que sovint es posen als Pressupostos extraordinaris obligacions de caràcter ordinari. Per exemple, en trobem una de tan significativa que jo no puc abstenir-me de llegir-ne les xifres. És un Pressupost aprovat per l'Ajuntament amb majoria regionalista, del 30 de maig del 1932, d'uns 65 milions de pessetes, i d'aquestes se'n donà per a la construcció del Palau reial, 2 milions.

S'ha criticat que hi havia un Pressupost de liquidació de l'Ajuntament de Barcelona que arribava a la xifra de 60 milions de pessetes i s'han destinat 8 milions a atencions ordinàries, però la construcció d'un Palau reial que volia regalar la gent afecta a la monarquia, no era una obligació

indispensable del servei municipal. Jo podria llegir xifres en aquest sentit i ens trobaríem amb un Pressupost, fet per la Lliga, de 20 milions de pessetes exclusivament dedicades a atencions del Pressupost ordinari per atencions ordinàries, figurant per escoles 109,000 pessetes; atencions de beneficència, 43,000 pessetes, i, en canvi, per subvencions i compromisos, 45,000 pessetes, i altres crèdits reconeguts, 25,000 pessetes. Això és el que ha donat l'anterior administració municipal i el que vol corregir actualment l'Ajuntament de Barcelona amb els Pressupostos per a l'any 1933.

De manera que, en línies generals i essencialment, he fet aquestes observacions per a demostrar que l'Ajuntament de Barcelona s'ha trobat amb una herència de la qual no n'és responsable l'actual Partit que porta la direcció dintre de l'Ajuntament i del Govern de la Generalitat; i que l'Ajuntament, per a resoldre això, necessitava una elasticitat dintre dels impostos i tributs municipals i dels arbitris, elasticitat que havia arribat ja al màxim que autoritzava l'Estatut municipal i la Llei municipal, i que únicament podien donar-la les Corts de la República o el Parlament català. I per això es demana aquí.

Ens trobem també davant dels càrrecs que es fan per l'ajornament de l'amortització. L'ajornament de l'amortització té dos aspectes. Naturalment que això planteja l'esperança que fundadament té l'Ajuntament de Barcelona d'un alleugeriment per part de la Generalitat i per un import d'uns 10 milions de pessetes i, naturalment, hem de creure que les finances de la Generalitat, temps a venir, no descansaran sobre el contingent municipal, havent estat aquesta una de les coses més difícils i que cal transformar del sistema tributari. Dintre d'uns cinc anys, la Generalitat creu que es podrà portar a la pràctica, però en aquest sentit l'ajornament de l'amortització provoca precisament això. És precisament l'emissió de l'any 22, l'emissió que s'havia d'amortitzar a partir de l'any 27 en deu anys; i dels 9 milions i mig que ha de portar el Pressupost municipal per interessos i amortització, 6 milions i mig afecten actualment a aquesta emissió. L'altre emissió del paper municipal ja és a llarg termini. Ordinàriament essent un paper de renda, no se'n ressent el seu crèdit i aquesta emissió, portada tan peremptòriament, tampoc ha estat precisament una emissió feta per Esquerra Republicana de Catalunya ni pels que tenen actualment la responsabilitat del Municipi: és feta a l'any 22, que si no recordo malament, els amics de les VV. SS. tenien un predomini destacat en aquella casa. Després hi ha també l'elevació del 2 al 4 del tipus de participació en els ingressos bruts de les companyies. Això és en línies generals també, i es pot defensar absolutament perquè, és clar, els seus beneficis tenen un marge de confiança que ella no intervé, sinó que són producte de l'esforç i dels mateixos serveis municipals que hi ha.

Jo no aniré detallant-los tots perquè segurament cada un d'aquests punts seran objecte de discussió. He volgut només posar aquest comentari que acompanyés al dictamen perquè no semblés una desatenció a la Cambra. L'Ajuntament ha fet tot l'esforç; ha regit el Pressupost amb normal-

tat; necessita aquesta elasticitat, i tingui's ben en compte que no pressuposa ni autoritza cap arbitri ni cap impost nou: són els que ja existien, els quals havien arribat al límit, i se'ls dona aquest marge d'elasticitat que permet en aquest moment, segons el Pressupost elaborat, anar a la nivellació i ésser un Pressupost sincer on hi ha totes les consignacions per a les despeses que són obligades. Jo tindrè molt de gust en contestar els impugnadors d'aquestes autoritzacions i donar els aclariments necessaris en nom de la Comissió al Parlament. (*Molt bé, en la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Senyors Diputats: He de fer en aquest moment un veritable esforç per a posar la meua curta experiència parlamentària al nivell de la dificultat, de l'enorme dificultat del conjunt de problemes que hem de discutir amb motiu d'aquest dictamen. El senyor Casanoves m'ha facilitat un xic la tasca amb les amables paraules d'introducció que ha pronunciat. Però em sembla, senyor Casanoves, que la V. S. en fer aquesta com dic molt amable presentació del dictamen no s'ha referit als veritables problemes que nosaltres hem de discutir ací, sinó que — per a dir-ho en una frase que espero que no ha de molestar a la V. S. — s'ha posat els draps abans dels cops. (*El senyor Farreres fa una interrupció que no se sent clarament.*) Sempre en el sentit parlamentari, senyor Farreres, que nosaltres no tenim escamots. S'ha posat els draps abans dels cops, perquè ha contestat o ha intentat contestar a una sèrie d'indicacions o observacions que jo declaro que no era el meu propòsit formular, per una raó molt senzilla: perquè la primera dificultat que jo veig en la discussió d'aquest dictamen és la necessitat de separar entre allò que és la discussió d'un Pressupost municipal, que no és aquest el lloc de discutir-ho...

El Sr. CASANOVES: Evidentment.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ...i el definir ben bé quina és la missió del Parlament sempre en relació amb problemes i funcions municipals i, d'una manera especial i concreta, en relació a unes propostes tan especials com són les que l'Ajuntament de Barcelona ha formulat perquè el Parlament les ratifiqués. De manera que jo que he escoltat atentament al senyor Casanoves m'he trobat en què tots els arguments que ell feia eren arguments molt atenedibles, molt clars — com a precedent d'ell — però arguments que estarien perfectament bé en una sessió municipal, o en una conferència, o en un debat sobre el Pressupost municipal, però que no van a la rel del problema que nosaltres hem de discutir ací avui. Quina és la nostra missió? Nosaltres, crec jo que no som uns carters, que no som uns recaders; no hem d'ésser uns carters, no hem d'ésser uns recaders. Nosaltres ens trobem que l'Ajuntament i els que governen l'Ajuntament de Barcelona — que no sabem ben bé quins són, però, en fi, els que governen — es troben en una sèrie de dificultats, com diu el senyor Casanoves, amb un dèficit inicial considerable i diuen: «Mira; carta al Parlament perquè — i aquesta és la meua primera observació — sense llegir-la, sense

assabentar-se bé, la passi», aprofitant aquesta interinitat en què la legislació espanyola gairebé es pot dir que no regeix i Catalunya encara no ha legislat, en un règim transitori de veritable anarquia que, si en totes les qüestions és perillosíssim, en matèria de finances ho és encara molt més. Nosaltres estimem que el Parlament hauria de considerar que en les finances de Catalunya hi ha pocs problemes tan interessants com el problema de les finances de Barcelona i que tota l'atenció que es dediqui al Pressupost de la Generalitat, que és en xifres aproximadament la meitat del Pressupost de Barcelona, tota la mateixa atenció s'ha de dedicar quan s'estudia les finances de Barcelona. Però, naturalment, així com nosaltres som absolutament responsables del que fem com a Diputats, no tenim altre paper en ocupar-nos de les finances municipals, i sobre aquest paper jo em considero obligat a cridar l'atenció de la Cambra.

Nosaltres, com tots els Parlaments del món, ens trobem davant d'un problema; el problema de l'autonomia municipal. Segons com s'entengui aquesta paraula, l'actuació d'un Parlament, hauria d'ésser d'absoluta inhibició? Jo no comparteixo aquest criteri. Des del moment en què les finances de totes les corporacions públiques s'entrecreuen, no hi ha més remei que sistematitzar les seves solucions. Nosaltres creiem que el Parlament, abans de donar aquestes autoritzacions, com ho faria per exemple — a mi m'agrada molt, senyor Casanoves, retreure exemples que considero bons — com ho faria per exemple el Parlament anglès abans de donar una autorització que representa en moment de crisi, de gran depressió econòmica, una càrrega feixuguíssima per la ciutat de Barcelona, que es suma a la càrrega feixuguíssima dels augments de tributs que durant aquests dos anys ha imposat l'Estat, dels quals corresponen a Barcelona molts i molts milions. Abans de concedir aquestes autoritzacions, el primer deure del Parlament hauria d'ésser controlar si efectivament aquestes autoritzacions són necessàries; i per a controlar si aquestes autoritzacions són necessàries és imprescindible un estudi previ que jo crec que no ha estat fet — a mi no em consta que s'hagi fet — per a veure si l'Ajuntament ha exhaurit totes les possibilitats de reduir aquest dèficit abans de venir aquí a demanar que nosaltres li rubriquem una sèrie de mesures tributàries d'una banda i, d'altra banda, tan especials i tan reprobables com suspensió d'amortitzacions que vingui a corregir el dèficit. Ja en parlaré després, senyor Casanoves, si com ha afirmat la V. S. el Pressupost que l'Ajuntament ha aprovat està nivellat, o si — com afirmo jo — no ho està; però d'això ja en parlaré després. Jo vaig tenir l'honor d'adreçar al senyor Conseller Delegat, a la Comissió de Finances, una pregunta que ell amb la seva amabilitat aviat va contestar. Jo li vaig preguntar si el Govern de la Generalitat havia fet aquestes gestions prop de l'Ajuntament per a cerciorar-se si l'Ajuntament havia exhaurit totes les possibilitats d'evitar que el dèficit fos tan gros o a cobrir amb autoritzacions tan dures com les que es demanen al Parlament. Jo voldria en aquest cas no incórrer en pecat de falsa interpretació, però jo

vaig comprendre de les amables explicacions del senyor Conseller Delegat que, efectivament, el Govern havia fet alguns esforços, però que aquests esforços no havien tingut cap resultat pràctic, i que, per consegüent, no hi havia hagut més remei que agafar el conjunt d'autoritzacions tal com l'Ajuntament les demanava i portar-les a l'aprovació del Parlament.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Em permet? No vaig dir això. Vaig dir que no era un assumpte improvisat sinó que venia amb gestions i tramitacions a l'Ajuntament des de feia tres mesos i que gràcies a aquestes gestions i converses s'havia modificat el primer Projecte; de manera que no deia que no haguessin tingut èxit: deia que s'havien fet aquestes gestions.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: No sé expressar-me amb tanta habilitat com el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: No és cap habilitat.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Jo he d'usar l'únic llenguatge de què sóc capaç, i en aquest llenguatge, senyor Conseller, jo repeteixo i dic que com que els esforços que al nostre entendre — i a això es referia la nostra pregunta a la Comissió de Finances —, havien d'anar encaminats per una banda a veure si aquest enorme augment de despeses que el Pressupost del 1933 representa sobre el del 1932, si almenys aquest augment de despeses podia evitar-se i si, ultra això, les despeses que la Majoria d'Esquerra Republicana de Catalunya s'havia compromès públicament a rebaixar en el Pressupost municipal les havia efectivament rebaixades, perquè entre aquestes dues partides s'harien pogut reunir 7, 8 ó 9 milions de pessetes que és gairebé la meitat, l'esforç suplementari que es vol demanar al contribuent de Barcelona. I per altra banda, a veure com és que una sèrie d'autoritzacions que estaven pendent d'auxili de l'Estat a favor de l'Ajuntament havien quedat en pantanegades, com era un altre dels camins que havia de seguir un Ajuntament a Barcelona per a reduir en el possible les càrregues suplementàries al contribuent barceloní.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Ja en parlarem de tot això.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Sí; en parlarem perquè és indispensable. Jo situo la qüestió en aquest terreny. Crec que el primer problema que s'ha de tractar, el primer problema el qual el Parlament català situat ja en el seu propi paper ha d'atendre és el següent: si el conjunt d'autoritzacions que es demanen tant en la part d'ajornament d'amortitzacions com en la de nous tributs, representen, i això no ho pot negar ningú, un esforç vertaderament extraordinari, si aquest esforç extraordinari es demana en circumstàncies extraordinàries, és a dir, en aquells moments en què l'economia barcelonina menys pot suportar aquest augment de càrregues. Seria necessari que es complissin una sèrie de condicions veritablement extraordinàries perquè el Parlament votés les autoritzacions sense remordiment de consciència, i a més s'hauria el Parlament de cerciorar-se que l'Ajuntament de Barcelona és un bon instrument per a canalitzar aquests grans auxilis que ens demana

a nosaltres, que som la representació de tot el poble de Catalunya, i el Parlament hauria de tenir una absoluta garantia que aquest esforç extraordinari que amb el nostre vot l'Ajuntament de Barcelona imposarà als ciutadans de Barcelona, aquest esforç serà ben aprofitat. I jo em contesto, no per iniciativa pròpia, sinó amb testimonis irrecusables per vosaltres, em contesto abans que tot que l'Ajuntament actual de Barcelona no és un bon instrument ni tan sols per a administrar els interessos corrents de la ciutat, però de cap manera per a portar a cap una reforma financera de tanta transcendència com representa aquestes autoritzacions que ens demana. Jo dec recordar-vos que no fa pas gaires dies, deu fer dos dies, un diari dels vostres, *La Humanitat*, deia que l'Ajuntament de Barcelona s'havia de dissoldre tot seguit. Un dels nostres companys, el senyor Lluhi, en una conferència molt interessant que he tingut el gust de llegir a *L'Opinió*, parlava molt finament, molt hàbilment, de problemes d'administració municipal i deia al començament de la seva conferència que ell no parlaria de l'actual Ajuntament, sinó que parlaria de les eleccions i del futur Ajuntament; però precisament per ésser una persona de la intel·ligència del senyor Lluhi qui va pronunciar la conferència, nosaltres, modestos lectors, no podem renunciar a entendre el que hi ha entre les línies d'aquesta molt interessant conferència, i entre les línies hi ha *mutatis mutandi* el mateix criteri de *La Humanitat*, o sigui el criteri de què l'actual Ajuntament no és un Ajuntament que administri a satisfacció del poble, a satisfacció de la democràcia, ni a satisfacció dels ideals del Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya.

El Sr. LLUHÍ: La V. S. en això és una mica maliciós. Jo no vaig alludir a l'Ajuntament.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Jo he de reconèixer, si no la malícia, la intel·ligència i l'habilitat de la V. S. Doncs bé, jo crec que cap Parlament del món al qual es sotmetés un Projecte d'autoritzacions com el que discutim aquí, cap Parlament donaria les autoritzacions sense tenir la seguretat que les dóna a un organisme apropiat, apte, digne i eficaç, i aquestes condicions, al nostre entendre, per confessió de persones que poden tenir en aquest assumpte una major objectivitat que nosaltres, no es dóna en l'actual Ajuntament de Barcelona.

El Sr. FARRERES I DURAN: Es deurien referir als amics de V. S.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: El senyor Farreres no és Regidor que jo sàpiga. Continuo la meua explicació. Suposem — que és molt suposar — que l'Ajuntament actual de Barcelona és efectivament un organisme apte per a aplicar i transformar en realitat totes aquestes gravíssimes autoritzacions. Jo afirmo que encara que ho fos, tampoc se li han de concedir. Raons? En primer terme, jo he de referir-me i molt breument al problema del dèficit de l'Ajuntament de Barcelona segons les xifres que ha esmentat el senyor Casanoves. Jo crec que puc en aquest moment prendre'm la llibertat de no molestar la Cambra en moltes paraules ni moltes xifres, perquè no és el fons del problema, i després ja sap el senyor Casanoves la satisfacció amb la qual he d'aprofitar pot-

ser millor fora d'aquí perquè és una discussió acadèmica, qualsevol ocasió que es presenti per a discutir-ho. Però tot i no entrant en molts detalls m'he de permetre fer algunes objeccions provocades per les xifres que ha llegit el senyor Casanoves. El senyor Casanoves, al meu entendre, ha citat xifres que m'atreveria a dir massa rodones, perquè el senyor Casanoves ha dit, i això és un fet cert, però no sé exactament què té a veure amb el problema que discutim, la xifra del deute que va trobar l'Esquerra Republicana de Catalunya; però aquesta xifra coneguda de tothom, es descomposa, com ha dit el senyor Casanoves, en un petit additament que li faré, i és que el senyor Casanoves deia que el deute era de 780 milions de pessetes, degut en la seva major part als Ajuntaments regionalistes i radicals.

(El senyor Farreres pronuncia unes paraules que no es percebeixen clarament.)

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Jo no necessito extreure els arguments, senyor Farreres.

El Sr. CASANOVES: Però no els tergiversi.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: No, senyor Casanoves. En canvi, una petita però molt transcendental tergiversació de la V. S. necessita una rectificació per part meua, i és de què per molta vitalitat, per molta que sigui la longevitat de la Lliga Regionalista, el senyor Casanoves no pot afirmar que el deute del temps d'Isabel II ja fos contret per la Lliga Regionalista.

El Sr. CASANOVES: M'he referit al que va de segle. El contracte de Tresoreria que hi ha és del 1900 i 1904.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Senyor Casanoves: La V. S. ha llegit la xifra del deute total de l'Ajuntament de Barcelona, i d'ella n'ha restat la xifra del deute de la Dictadura, i o jo no sé restar, és possible, o si es treu de la xifra total la de la Dictadura, la resta és el deute contret pels radicals, regionalistes, conservadors, liberals i pels de la República de l'any 73 i pels monàrquics del temps d'Isabel II. Però en fi, això és secundari.

El Sr. CASANOVES: En l'any 1900 el deute de Barcelona era insignificant.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Passava de 100 milions de pessetes.

El Sr. CASANOVES: Amb prou feines.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Però en fi, ja dic, senyor Casanoves, que jo dono a aquest fet una importància secundària. Jo en canvi, per un moment, procurant fer-ho curtament, perquè em faig càrrec de què aquesta no és l'essència del problema que discutim, no tinc més remei que contestar o recollir algunes de les al·lusions del senyor Casanoves. Jo recordava mentre el sentia altras èpoques de la història de l'Ajuntament de Barcelona, que jo com a funcionari, no com a Regidor que no ho he estat mai, he viscut, i tinc l'obligació de tenir un xic les xifres a la memòria. Senyor Casanoves, en aquesta llista que ens ha llegit de milions, que han alegrat o han esferit una mica a tota la Cambra, segons com es prengui...

El Sr. CASANOVES: Era per alegrar-la.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ...jo hi trobo un record. L'Ajuntament de Barcelona, en el segle xx ha passat un període d'angoixa financera molt superior a l'actual, i jo li recordaré al senyor Casanoves

quin és el període: el del 1917-19. La causa és molt clara: la guerra transformà tot el sistema de preus de jornals. L'Ajuntament de Barcelona, que si no recordo malament, l'any 1912 ó 1913 pagava als peons un jornal mínim de 3'25 pessetes, hagué d'anar-lo augmentant per a seguir el moviment dels jornals a Barcelona, fins a 8 ó 8'50, no recordo exactament, l'any 1919. De la mateixa manera varen pujar totes les despeses de material, i recordaran els senyors Diputats que aleshores el Govern va dictar disposicions obligant a tots els Ajuntaments a fer el que es deia «Revisions de contracte», segons uns índexs establerts amb caràcter general per a tota Espanya. I entre aquesta revisió de tots els contractes, tant si eren bons com dolents, tant si eren cars com barats, i l'augment de tots els jornals i sous conseqüents dels empleats, l'Ajuntament de Barcelona, l'any 1918, per exemple, en una recaptació que no arribava a 45 milions de pessetes tingué un dèficit de més de 20 milions de pessetes, o sigui el mateix dèficit que avui, més o menys, ha de cobrir l'Ajuntament actual, amb la diferència de què eren 20 sobre 45, i avui són 20 sobre 108 ó 110. De manera que si el dèficit actual és més o menys en la xifra absoluta el mateix, relativament parlant, era d'una transcendència molt més gran, perquè aquell dèficit venia a representar més d'un terç de tot el Pressupost municipal, i avui no arriba a una cinquena part.

Però, ¿què va fer, senyor Casanoves, què va fer l'Ajuntament de Barcelona per a afrontar una situació que era amenaçadora, molt més amenaçadora del que pugui ésser la de l'actual? Es va fer càrrec de què havia d'acudir simultàniament a tres camins: en primer lloc, a la reorganització del personal i a una contracció de despeses. En segon lloc, a un augment dels auxilis de l'Estat, i en tercer lloc, però solament en tercer lloc, a determinades agravacions tributàries. Avui, sense entrar en molts detalls, a no ésser que el debat s'ho porti, però jo no vull ésser el qui iniciï la discussió sobre tots ells, podem resumir l'orientació de l'actual Ajuntament, dient: l'actual Ajuntament ha fet exactament el contrari del que va fer aquell Ajuntament de l'any 1919 i el del 1920-22, en el qual, efectivament, si que els nostres amics tenien aleshores la majoria de l'Ajuntament; ha fet exactament el contrari...

El Sr. CASANOVES: I l'emissió de Deute?

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: L'emissió de Deute, senyor Casanoves, que és una cosa importantíssima, hem d'estudiar-la en funció del conjunt de la vida financera d'un Ajuntament; però les xifres del Deute sol, sense anàlisi, ha de reconèixer la V. S. que no diuen res, ni proven res. La discutirem si la V. S. vol, però jo crec que entrar en molts detalls és desviar-nos de la qüestió, de totes maneres estic a la disposició de la V. S.

Jo que l'Ajuntament del 1919 i els que el seguien, que desenrotllaren llur obra fins que la Dictadura malauradament la va interrompre, aquests Ajuntaments varen seguir el triple camí: Primer, però primer, reorganització administrativa i contracció de despeses, sobretot despeses de personal. Segon, apellar als auxilis de l'Estat, enormes auxilis de l'Estat, i si el senyor Casanoves s'ha trobat amb què la Dictadura ha pogut anar vivint i gastant, si vull llençant els diners, i que l'Esquerra Republicana de Catalunya ha pogut anar vivint i, si em per-

met, en part llençant també diners, mentre n'hi han hagut...

Un Sr. DIPUTAT: Què vol dir llençar?

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Llençar vol dir esmerçar malament. Això s'ha degut sobretot a què la tasca que vàrem fer nosaltres, és a dir, els nostres amics en aquells temps, produir una enorme majoració en les participacions de l'Estat en el Pressupost municipal, participacions que ja en el moment inicial foren molt grans i que han anat automàticament creixent i que són avui, encara, un dels puntals més fermes del Pressupost municipal de Barcelona. I quan s'ha fet això, aleshores tímidament, ho reconec, però amb una orientació que fins avui no ha estat rectificadora, sinó que us n'heu anat aprofitant la Dictadura primer i vosaltres després, aleshores s'inicià el període de modestes agravacions tributàries, amb un rendiment petit, a l'objecte d'evitar que la ciutat de Barcelona resultés excessivament recarregada. I el senyor Casanoves que ha tingut i té ocasió, més que jo, de cercionar-se dels documents originals de l'Ajuntament de Barcelona, el senyor Casanoves, pot fer en els arxius de la Comptaduria municipal la comprovació d'una afirmació terminant que jo li faig ara, i és que l'any 1923-24 varen quedar establertes les bases d'una nivellació efectiva del Pressupost sobre la base més o menys, 73 ó 74 milions de pessetes en les despeses i en les entrades. Si una part del Pressupost 24 ó 25 no hagués ja caigut en altres mans, amb una sèrie d'errors en els ingressos i amb una sèrie de disbauxes en les despeses, el Pressupost del 1924-25 hagués estat — i això el senyor Casanoves ho pot comprovar en els arxius municipals — el primer Pressupost veritablement nivellat que hauria tingut Barcelona en el segle xx.

¿I per què jo li dic això, senyor Casanoves, en aquest debat, incorrent potser en la mateixa desviació en què la V. S. ha incorregut, tractant un problema que en realitat no és un problema que afecti al Parlament? Perquè jo crec, senyor Casanoves, que el Parlament, en judicar les propostes que li fa l'Ajuntament de Barcelona, ha de situar-se en relació amb l'estat de fet d'avui. Jo, senyor Casanoves, quan al principi de les meves paraules he dit que la V. S. s'havia posat els draps abans del còp, m'he referit a què no era la meua intenció, ni directament ni indirectament, fer aquí una història de les finances municipals barcelonines, i, per consegüent, tampoc atribuir directa ni indirecta a Esquerra Republicana de Catalunya cap culpa d'actuacions anteriors al 14 d'abril del 1931. Jo volia, això sí, senyor Casanoves, volia afirmar aquí, com ja ho he dit en altres llocs, que en el nostre entendre, perquè els que han dirigit — i han estat molts —, els que han dirigit les finances municipals de Barcelona des del 14 d'abril del 1931, no han fet allò que estava en les seves mans — dels anteriors jo aquí no en parlo —, no feren allò que estava a les seves mans per a millorar la situació financera de l'Ajuntament de Barcelona, i per a reduir el dèficit que avui s'ha convertit en aclaparant. Per a demostrar-ho, jo abans que tot m'he de referir a un dels documents més essencials en la història de l'administració financera de Barcelona durant aquests darrers dos anys. Em refereixo a una reunió de Tinents d'Alcalde celebrada el dia 1.^{er} de març del 1932 al despatx

de la Comissió d'Hisenda, amb assistència del ciutadà Alcalde, doctor Aiguader, del Tinent d'Alcalde senyor Casanoves i d'altres companys. I en aquest acte, preparatori del Projecte de Pressupost per a l'any 1932, es discutiren diverses solucions per a resoldre el difícil problema del dèficit municipal de Barcelona, i no llegiré ací tota l'acta, que és una mica llarga, però el darrer paràgraf diu: «Després d'estudiar amb tota cura la qüestió, s'acorda formar un nou Pressupost per a 1932 que abarqui el període de nou mesos, i es presenti nivellat a l'Ajuntament, portant a efecte totes les amputacions que calguin i donant un vot de confiança al senyor Casanoves perquè prepari l'oportú Projecte d'acord amb la resolució presa com conclusió als punts de vista sostinguts per cada un dels assitents.» Tots nosaltres recordem la història ben poc brillant del Pressupost que es féu a conseqüència d'aquest encàrrec que rebé el senyor Casanoves. Es féu, efectivament, un Projecte que contenia fortes amputacions. Aquest Projecte no arribà a ésser aprovat.

El Sr. CASANOVES: Per a l'obstrucció dels vostres amics.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Jo no sabia que els nostres amics formessin part de la majoria del Govern responsable a l'Ajuntament. Jo he de dir al senyor Casanoves el següent: Si aquell propòsit d'arranjar, de reduir quasi a zero el dèficit de l'Ajuntament de Barcelona mitjançant aquestes amputacions solemnement acordades, era com no puc menys de suposar, sincer, fill d'un convenciment, ¿per què el senyor Casanoves amb tots els seus amics de la Comissió de Finances i el ple de l'Ajuntament de Barcelona no ha insistit, com insisteix tot polític que creu tenir la fórmula salvadora i no li deixen els contraris, per què no ha insistit el senyor Casanoves en proposar a l'Ajuntament de Barcelona aquesta fórmula salvadora? Però la realitat ens dona ben clarament l'explicació. No solament el senyor Casanoves no ha insistit en aquesta fórmula que ells havien qualificat de salvadora, sinó que han seguit el camí exactament contrari. Jo torno a dir-ho. No imputo directament ni indirecta els actuals administradors de la cosa pública barcelonina, cap de les faltes, que són moltes, cap de les dificultats, cap de les càrregues anteriors al 14 d'abril del 1931. Nosaltres honorablement per a judicar la vostra actuació ens hem de preguntar: ¿Què devien, què podien fer els administradors de la cosa pública barcelonina des del 14 d'abril del 1931? ¿Ho han fet? Si ho han fet han complert amb el seu deure. Si no ho han fet, nosaltres abans d'entrar aquí en l'estudi detallat d'un dictamen d'autoritzacions que representen càrregues tan enormes per a Barcelona, com aquestes, nosaltres hem de tornar al Projecte a l'Ajuntament i dir-li: «Compleix allò que representa el teu propi programa. Fes aquelles economies que tu mateix has dit que eren indispensables, i que has dit que eren possibles, perquè si no ho són, hauria estat una comèdia de la que jo no considero capaços als senyors d'Esquerra Republicana, d'anar a un Pressupost sabent per endavant que allò era una broma, que no podia ésser portat a la pràctica.» I, per consegüent, si ens trobem amb què l'Ajuntament de Barcelona fa un augment de 5 milions

en despeses, si l'Ajuntament solament en Oficines, no en personal tècnic — i deixo de banda el personal de Cultura, que és augmentat de 2 milions de pessetes, i que mereixeria un comentari que, potser, farem en una altra intervenció, perquè jo comprenc que a Barcelona fan falta mestres, però s'ha d'estudiar quina serà la contribució corresponent de la càrrega que això representa, entre l'Ajuntament i els altres organismes, inclús l'Estat, jo d'això no vull parlar-ne — però representa que actualment aquest Pressupost del 1933, representa, deixant de banda tot aquest personal de Cultura, encara més de 2 milions de pessetes d'augment de personal absolutament improductiu, perquè és personal d'oficines. I jo no compto en aquests 2 milions, les nou-centes i escatx de vacants que s'han cobert durant el període de govern d'Esquerra Republicana de Catalunya, fent cas omís d'allò prejutjat en les Regles del Pressupost, sobretot en el que s'anomena «plantilla d'amortització».

El Sr. CASANOVES: No s'ha infringit mal la plantilla d'amortització.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: A nosaltres, senyor Casanoves, se'ns han donat com a xifres de vacants cobertes que podien haver estat amortitzades, la xifra de més de nou-centes. Tinc aquí les dades, però, com la V. S. ha vist, és molt difícil treure-les, no vull ara entretenir a la Cambra, però estan a la vostra disposició. Després, és un fet tan evident, que pot tenir la V. S. la seguretat de què si les meves llums són insuficients per a demostrar a Barcelona que, efectivament, hi ha hagut infracció de la plantilla provisional, hi ha hagut encara més, s'han forçat les jubilacions a l'objecte de tenir més vacants, per a proveir més places. Si jo no puc demostrar tot això, tingui la V. S. la seguretat de què abans que aquest debat acabi, això li quedarà demostrat en forma que ni la V. S. ni cap dels seus companys podrà negar-ho, i que l'opinió pública sabrà a què atendre's.

Es ben cert, senyor Casanoves, que a part d'aquestes infraccions efectuades en la plantilla d'amortització, s'han creat en aquest temps inclús — i això és absurd — places que no existien, i s'han creat directament posant-les a la plantilla d'amortització. Què vol dir posar a la plantilla d'amortització una plaça? Vol dir que no és necessària, i si no ho és, per què es crea? Doncs, en el vostre temps, estimat senyor President de la Comissió de Finances, doncs, en el vostre temps, s'han creat places directament a la plantilla d'amortització. Doncs bé, jo crec que essent tot això cert, essent un convenciment unànime de Barcelona, que no s'ha fet el mínim d'economies indispensables, que durant aquests anys 1931 i 1932, perquè del que ha estat abans jo no en parlo, vosaltres heu augmentat les despeses en més de 10.000.000 de pessetes, i d'aquestes, comptant les places indugudament proveïdes i l'augment de personal que ara es fa en la plantilla, sobretot el d'Oficines que és el més improductiu de tots, passa de 6.000.000 de pessetes, nosaltres creiem que el Parlament hauria de tornar-li a l'Ajuntament de Barcelona tots els papers i dir-li: «Compleix els teus deures. Quan els hakis complert aleshores el

Parlament entrarà al fons de l'estudi.» Tenim l'absoluta seguretat, com ja he dit, que qualsevol dels Parlaments del món que es trobés amb una petició municipal com aquesta, donaria aquesta resposta, la resposta que nosaltres formulem en la redacció del vot particular, o sigui la resposta que representa el retornar tot el paquet de papers a l'Ajuntament de Barcelona, perquè torni a estudiar degudament l'assumpte i compleixi també degudament amb els seus deures. I quan hagi demostrat que té ben estudiat l'assumpte i que ha complert i sap complir amb els seus deures, aleshores el Parlament pot estudiar i veure si és indispensable augmentar la càrrega dels ciutadans de Barcelona.

Però nosaltres podríem acumular encara demostracions d'aquesta ineptitud de l'Ajuntament de Barcelona; i podríem acumular demostracions de què el Parlament, pensant en els interessos no en aquest cas de Catalunya tota que són en definitiva els que hauria de pensar, sinó pensant en els interessos dels catalans barcelonins, ha de rebutjar aquesta proposta d'augment de càrrega fins que el problema l'hagi estudiat millor l'Ajuntament de Barcelona.

I anem al Pressupost extraordinari, perquè el senyor Casanoves ens porta també a tractar del Pressupost extraordinari. Altra vegada, estimat President de la Comissió de Finances del Parlament, la V. S. s'ha aplicat el benatge abans de rebre el cop; perquè jo li asseguro que no tenia la intenció de parlar del Pressupost extraordinari. Però la V. S. s'ha avançat. Sí; el senyor Casanoves ens ha llegit dades del Pressupost extraordinari quan ni l'Ajuntament en la seva petició, ni el Govern en la seva proposta, ni la Comissió Parlamentària en el seu dictamen, no parlen, no diuen una paraula del Pressupost extraordinari, que és problema merament municipal. Però ja que el senyor Casanoves ens convida, nosaltres entrarem per un moment, només un moment, a tractar d'aquest tema. Ha fet una afirmació el senyor Casanoves, que jo la reconec. El senyor Casanoves troba en la memòria de l'Ajuntament de Barcelona de l'any 1922, que és a la qual s'ha referit perquè li ha semblat a ell que era la més interessant...

El Sr. CASANOVES: N'hi ha molts d'altres. Dedicàveu més al Palau reial que a Cultura.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: El Palau reial, senyor Casanoves, atenen-me a la meua memòria personal, perquè jo no era Regidor, puc dir una cosa i és que aquelles partides no varen ésser pagades per la negativa dels Regidors regionalistes que eren en majoria a l'Ajuntament i va precisar que vingués la Dictadura per a imposar el pagament de les partides. I si el senyor Casanoves ho vol comprovar no ha de fer res més que anar als arxius municipals.

El Sr. CASANOVES: Jo no dubto el que diu la V. S.; però les VV. SS. van acordar-lo en Pressupost.

El Sr. BATTESTINI: En broma.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Senyor Casanoves: Ja ha quedat aclarit.

Diversos Srs. DIPUTATS de la Majoria: No, no.

El Sr. PRESIDENT : Prego als senyors Diputats que no interrompin a l'orador.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Cadascú amb la seva responsabilitat.

Diverses VEUS : Sí, sí.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Vaig a seguir : En Pressupostos extraordinaris de l'any 1922, en els anteriors al 1922 i en els posteriors al 1922, sobretot en els posteriors al 1922 i més significadament en els dels anys 1931, 1932 i encara 1933 — i d'això ara en parlarem — les partides del Pressupost extraordinari destinades a despeses ordinàries tenien la importància dels respectius dèficits. És natural, ja que com hem dit abans els Ajuntaments mai havien passat una època de tan de perill, i en aquestes condicions és natural que vinguessin en el Pressupost extraordinari les partides més grosses de despeses ordinàries. Però el senyor Casanoves ha fet una referència a l'emprèstit de l'Exposició i jo no entraré a fons en aquesta matèria perquè ha d'ésser tractada entre els vots particulars i ja hem quedat que sistemàticament no acumularíem els temes. Però jo puc dir al senyor Casanoves que quan es va fer el Pressupost extraordinari de l'Exposició, quan es va preparar l'emprèstit de l'Exposició, estaven traçades les normes financeres del reembors d'aquell Pressupost o emprèstits en deu anys sense necessitat de cap ajornament. Però va venir després la desorganització financera que va portar la Dictadura i d'aleshores neix la impossibilitat d'amortitzar degudament aquest emprèstit. ¿Quines han d'ésser les solucions que s'adoptin sobre aquest punt? Ja ho discutirem quan vinguin els vots particulars corresponents.

Ara, tinc interès en recordar al senyor Casanoves que com l'Ajuntament de Barcelona en els anys 1931-32 no ha sabut complir amb els seus deures en matèria d'economies, perquè no ha fet economies, i tampoc ha complert amb el seu deure en matèria d'entrades, convé recordar què és el que s'ha esdevingut en ordre als auxilis de l'Estat. Ja amb una ocasió, vàrem parlar aquí d'una disposició en aquest sentit del Govern Aznar, i el senyor Conseller Delegat sap perfectament que hi ha altra disposició del Govern Aznar signada pel nostre estimat amic, el senyor Joan Ventosa, en la qual es marca el camí a unes autoritzacions per a concedir un auxili a l'Ajuntament de Barcelona...

El Sr. CONSELLER DELEGAT : Signada pel senyor Aznar.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Jo era aleshores Ministre de Finances...

El Sr. CONSELLER DELEGAT : Signada pel senyor Aznar. Ventosa-Aznar, és igual. Però ja en parlarem.

El Sr. FARRERES : És igual ; és igual.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Nosaltres, hem de dir que no ens prengui a descortesia el que no contestem a les seves interrupcions el senyor Farreres.

El Sr. PRESIDENT : Al contrari, senyor Vidal i Guardiola. El senyor Farreres no pot interrompre, i així el fet de què la V. S. no contesti les interrupcions, la Cambra ho considera com a una mostra de cortesia.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Senyor Casanoves : Aquell Decret del Govern Aznar, signat pel General Aznar i preparat i inspirat pel nostre amic senyor Ventosa, parla de què es portarà al Parlament unes autoritzacions per a pagar unes anualitats. Però el Govern Aznar no es va poder presentar desgraciadament al Parlament. En canvi posteriorment...

El Sr. BATTESTINI : Per sort de tots nosaltres.

El Sr. FARRERES : Encara enyoren la monarquia !

El Sr. PRESIDENT : Les interrupcions col·lectives no pot consentir-les la Presidència. Una interrupció personal en ocasions és convenient perquè pot servir per aclarir un dubte ; però les interrupcions col·lectives són pertorbadores per la bona marxa dels debats. Per tant preguem una vegada més als senyors Diputats que s'abstinguin d'interrompre.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Dèiem que aquell Govern presidit pel general Aznar no va poder presentar-se al Parlament i en canvi posteriorment en el 14 d'abril...

El Sr. CASANOVES : Sí que la vendríeu barata Catalunya !

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Jo deia, senyor Casanoves, que després del 14 d'abril del 1931 hi ha hagut una sèrie d'intents en el sentit de consignar, ja sigui en la llei de Pressupostos, ja sigui en el curs dels debats parlamentaris, perquè després hi ha hagut Corts Constituents republicanes i s'han fet diversos esforços per consignar les partides a què fa referència el Decret del Govern Aznar, i nosaltres, com ja s'ha dit moltes vegades, ens hem trobat amb què Catalunya no ha tingut amb les VV. SS. — i en referir-nos a les VV. SS. diem que ens referim indistintament a la representació parlamentària de Catalunya aquí i a la representació parlamentària de Catalunya a les Corts de Madrid, la qual, en gran part, l'ostenten les mateixes persones — no ha tingut la fortuna de aconseguir que ni aquelles promeses, o millor dit, aquells compromisos del Govern Aznar, ni compromisos posteriors del Govern de la República s'hagin traduït en realitats. I mentre Madrid rep tota classe de subvencions que no responen a cap compromís anterior, mentre Sevilla rep directament i indirecta auxilis, i també en reben altres ciutats, a Barcelona no se li fa efectiu cap auxili. I fins s'ha donat el cas tristíssim de què en la llei de Pressupostos del 1932 ens trobéssim amb un inici d'autorització per a concedir a Barcelona una subvenció ; però ja s'havia rebaixat la tercera part perquè figurava en la llei de Pressupostos del 1932, i el Govern havia de presentar un Projecte de Llei, i nosaltres, que ens trobem amb un Projecte d'autorització tan gravós pels barcelonins, hem de contemplar que en tot l'any 1932 no hi ha hagut temps perquè els parlamentaris de Catalunya, les VV. SS., que gairebé tenen la totalitat de la representació de Catalunya, no hagueu pogut ni tan sols aprofitar una d'aquelles múltiples ocasions en les quals amb els vostres vots haveu salvat Govern, per a aconseguir no ja una expoliació de la resta d'Espanya a favor de Barcelona, sinó que ni el compliment de la part més essencial i elemental d'aquella proposta. I això és un inconvenient amb el que nosaltres topem ara.

L'Ajuntament de Barcelona no ha complert les seves obligacions en matèria de despeses, però tampoc les ha pogut complir en forma d'entrades, i per tant, no té forma moral, suposant que tingués el prestigi necessari — com vosaltres ja heu reconegut abans — no té autoritat moral per a imposar al contribuent aquesta enorme càrrega que representen les autoritzacions que l'Ajuntament de Barcelona demana, i suposo que el Parlament cercarà la fórmula que sigui per evitar que resultin tan gravoses.

I abans d'acabar, perquè no vull distreure per més temps l'atenció de la Cambra, desitjaria referir-me a l'última de les afirmacions del senyor Casanoves. Ha dit el senyor Casanoves que l'Ajuntament de Barcelona sobre la base d'aquest Pressupost presentat aquí, nivellava les seves finances, i jo afirmo al senyor Casanoves que això no és exacte. Naturalment que en rigor no són aquestes matèries pròpies per a ésser discutides al Parlament, tota vegada que són matèries municipals, però la V. S. fa una afirmació i jo en faig una de contrària i dic que l'afirmació contrària es recolza en totes les proves que facin falta i si és precís, quan segueixi la discussió, les aportaré. Ara, esmentaré únicament alguns exemples. El senyor Casanoves ens ha llegit dades de temps anterior que no afectaven d'una manera concreta el problema que ara és objecte de discussió aquí, i ha dit que certes consignacions del Pressupost de despeses eren insuficients. S'ha demostrat que en el Pressupost actual de l'Ajuntament està ple de partides deliberadament insuficients, i dic deliberadament i explicaré la paraula, perquè si es tracta de despeses voluntàries, l'Ajuntament talla la consignació i és possible que l'administració del Pressupost s'atengui a l'establert, però en matèria de despeses obligatòries res fa que l'Ajuntament posi zero, perquè en definitiva haurà de pagar el que constitueixen les seves obligacions. Hi ha el cas de l'impost d'utilitats, que l'Ajuntament paga sobre els sous dels seus empleats, que ha estat rebaixat des de l'any passat, essent així que el personal ha augmentat en diversos milions de pessetes. Així en trobaríem d'altres, i de la mateixa manera que està desinflat el Pressupost en quant a les despeses que tenen consignació deficient i són obligatòries com aquesta, perquè l'Estat exigirà el que li pertoca, tant si està consignat com no en el Pressupost, hi ha quantitats d'entrades que tampoc responen a la realitat. Aquestes partides han estat públicament exposades, i jo no les he d'esmentar. Unicament en repassar el Pressupost em cridà l'atenció que no hi hagués hagut temps de posar les coses al dia, ja que si així s'hagués fet s'haurien pogut desinflar algunes partides que estan en els ingressos i s'hi haurien pogut posar rendiments probables, tals com l'arbitri sobre les campanes, que l'he buscat en el Pressupost i no hi figura; de manera que es veu que hom té poca fe en certs rendiments.

El Sr. FARRERES: Comptàvem amb què ja no tocarien.

Un senyor DIPUTAT: Les farem fondre.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: De manera que resumint aquest primer torn d'impugnació del dictamen, jo formulo les següents afirmacions: Que l'actual Ajuntament no és un instrument apte per a canalitzar una reforma financera tan transcendental com la que representen aquestes autoritzacions; que suposant que fos apte, aquest

Ajuntament no té el prestigi necessari perquè no ha fet en matèria de despeses ni d'ingressos el que és un deure d'un Ajuntament que vulgui sanejar-se i merèixer la col·laboració dels contribuents, que no l'han negada mai quan s'ha tractat de fer un veritable esforç; i que un enorme sacrifici es pot fer quan forma part d'un pla que en definitiva nivelli el Pressupost i l'actual pla — encara que concedíssim les autoritzacions — no nivella el Pressupost.

Per tots aquests motius, deixant de banda entrar en detalls i ometint encara alguns aspectes que crec que en definitiva mereixen l'atenció del Parlament, nosaltres sostenim que aquest Projecte no ha d'anar endavant; que el Parlament l'ha de tornar al Govern i el Govern a l'Ajuntament perquè entre tots es busqui la manera de realitzar el sacrifici i s'estudiï la forma d'imposar-lo més planerament i sense comprometre el pervindre de les finances de Catalunya i de l'Ajuntament de Barcelona. (*Molt bé, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. PRESIDENT: Ha demanat la paraula un representant de la Minoria socialista. Si vol parlar el senyor Casanoves pot fer-ho, però si considera més adient escoltar abans el susdit representant de la Minoria socialista, té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. CASANOVES: No hi tinc cap inconvenient.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: Solament breus paraules per a justificar que davant del criteri advers d'aquesta Minoria sobre el Projecte que s'està discutint no hi haguem presentat cap vot particular ni cap esmena. No hem presentat cap vot particular perquè el nostre vot particular únicament hauria de consistir en demanar que es retirés el Projecte de Llei i com que entenem per andavant que aquest vot particular estaria cridat al fracàs, perquè també entenem que cap Govern que s'estimi i compti amb una majoria compacta no presentarà un Projecte de Llei per a retirar-lo després purament i simplement, és per això que no hem presentat aquest vot particular i ens limitarem ara a fer constar el nostre criteri en contra del Projecte de Llei que és objecte de debat. Creiem que no s'haurien de concedir aquestes autoritzacions a l'Ajuntament de Barcelona, perquè entenem que l'Ajuntament de Barcelona hauria d'haver quilibrat el seu Pressupost, no pas a base d'augment de despeses, sinó disminuint-les i, per consegüent, trobant un equilibri del Pressupost sense haver de recórrer als nous arbitris. Llavors, no recorrent als nous arbitris, sobraria la demanda d'autorització i també el Projecte de Llei que estem discutint. Ens ha sorprès que sigui precisament el senyor Casanoves — el que amb més rigor s'havia manifestat dies passats contra certes petitíssimes intromissions d'aquesta Minoria en l'Administració municipal — el que hagi posat a debat punts concrets i ben detallats de l'Administració municipal de Barcelona.

El Sr. CASANOVES: S'equivoca la V. S.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Jo no vull seguir,

senyor Casanoves, per aquest camí que considero perillós, com ell ho considerava fa pocs dies. De manera que, donant-li gust en les seves opinions anteriors, no vull entrar en cap punt concret. Només dir senzillament que nosaltres opinem que no s'haurien d'haver concedit aquestes autoritzacions, perquè l'equilibri del Pressupost de l'Ajuntament de Barcelona es pot concedir suprimint principalment les despeses excessives, enormement excessives, de personal i moltes altres que estan de vegades dintre els recons d'aquell Pressupost que no portarem, com dic, aquí en estudi detallat, però que tots els que han estudiat el Pressupost municipal de Barcelona estant d'acord en reconèixer que es pot equilibrar amb un petitíssim esforç sense recórrer a cap augment de tributs. Només, nosaltres hem de felicitar-nos en part de la presentació d'aquest Projecte de Llei perquè hem tingut l'alegria de veure rectificar en un dels punts concrets d'aquest Projecte de Llei un criteri que va ésser manifestat per la Majoria i que, no res menys que per a posar aquest criteri en front del criteri d'aquesta Minoria, va haver de formular un preludi la Lliga Catalana el dia que parlàvem de la possibilitat de deliberar el Parlament català sobre expropiacions. Hem vist un article, un article que ens felicitem que hi sigui, que ve a confirmar el nostre criteri, que representa una expropiació violenta contra interessos privats; nosaltres creiem que no hi ha cap inconvenient en què sigui feta aquesta expropiació. Creiem que el Parlament català pot fer-la perfectíssimament, però creiem que per a fer-la s'hauria de fer-ho constar d'una manera valenta en la nostra Constitució interior. Em refereixo a l'article que fa referència a l'ajornament de les amortitzacions d'uns títols de deute que han estat emesos en unes condicions ben concretes i ben determinades i que representen en realitat un contracte amb els interessos privats i que una sola de les dues parts que han lligat aquest contracte modifiquen les condicions, la qual cosa constitueix certament una expropiació violenta de l'interès privat. Nosaltres no us en fem cap retret per aquesta expropiació, però aprofitem l'ocasió per a fer veure que es necessari que en la nostra Constitució interior hi estigui previst aquest dret del Parlament català. Res més.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Casanoves.

El Sr. CASANOVES: Per a rectificar alguns dels conceptes emesos pel senyor Vidal i Guardiola.

El senyor Vidal i Guardiola ha cregut que en parlar i en presentar el dictamen de la Comissió el que ara us parla, havia plantejat ací un debat municipal; i no és això. Jo sóc tan gelós, senyor Ruiz i Ponseti, de la independència municipal, que en discutir avui les autoritzacions, dels meus llavis no ha sortit cap paraula que hi pogués anar en contra ni hem discutit l'essència del Pressupost municipal. El que hi ha és que en discutir aquestes autoritzacions s'ha de parlar també per a il·lustrar l'opinió pública, que aquests dies ha estat força desviada per l'actitud de la Lliga Catalana i pels interessos que es creuen afectats en virtut de la Llei d'autoritzacions que estem deliberant ara en aquest Parlament. I és per això que en presentar aquest dictamen jo havia de fer les consideracions que he fet sobre l'Ajunta-

ment de Barcelona. Si ho deia el mateix senyor Vidal i Guardiola al final: «No es poden donar aquestes autoritzacions, perquè a l'Ajuntament no mereix confiança — venia a dir en síntesi — la nostra intervenció». Jo havia de venir a demostrar a la Cambra que a l'Ajuntament, en la plenitud de la seva actuació, en la plenitud de la seva responsabilitat i en la plenitud de la seva funció administrativa, en l'hora en què realitza el primer Pressupost municipal republicà, se li havien de donar totes les facilitats que calien, totes les facilitats, per tal d'endegar les seves funcions municipals, que no es poden ajornar. Hi ha un correligionari de la V. S., Regidor de l'Ajuntament de Barcelona, que en una conferència donada aquests dies, i amb grans titulars en el vostre periòdic, ha dit que «amb aquest Pressupost es consolida una administració sectària i de disbauxa i es cristallitza una política de negligència, ineficàcia i destrucció de la confiança ciutadana». Això ha dit un Regidor de l'Ajuntament de Barcelona; ha pronunciat aquestes paraules i jo he de dir que li he contestat moltes vegades, però mai ha tingut el valor de pronunciar això en ple Consistori; s'ha necessitat la sala d'un teatre, la sala d'una Acadèmia, fora de l'Ajuntament, perquè un Regidor digués aquestes paraules que podien portar un estat d'alarma a l'entorn de l'obra administrativa, que entenem que no és com la preveu aquest senyor. I, naturalment, hem de dir tot allò que hem dit, perquè aquest senyor en aquesta conferència i les VV. SS. amb les vostres intervencions i en els vostres periòdics i en les vostres campanyes, dieu: «Esquerra Republicana de Catalunya ha arruïnat l'Ajuntament de Barcelona». I nosaltres hem de dir: «No, Esquerra Republicana de Catalunya quan entrà a l'Ajuntament de Barcelona trobà un dèficit per un Deute de 800 milions de pessetes». ¿I qui l'ha portat aquest deute de 800 milions de pessetes? Per això jo m'avançava aleshores: 400 milions de Dictadura; 400 milions més, jo no voldria dir, la V. S. diu «Oh!, és que potser ens fan responsables als Ajuntaments polítics d'abans de la Dictadura potser ens fan responsables del deute que ve des d'Isabel II? Jo deia a les hores: «el deute en 1900 no era gaire crescut.» M'interrompia la V. S. i em deia: «eren 100 milions». Perfectament, acceptem la xifra 100 milions. Però els sis o set anys de predomini regionalista — i a això em referia — el deute ve augmentat gairebé a uns 300 milions.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Vint anys!

El Sr. CASANOVES: El predomini regionalista, des del 17 fins al 23, augmenta el deute de Barcelona de 250 a 300 milions de pessetes. Jo he destriat la responsabilitat.

El Sr. DURAN I VENTOSA: No.

El Sr. CASANOVES: Cent cinquanta milions — són xifres que jo he llegit i no m'han estat desmentides al Consistori barceloní — 150 milions de predomini regionalista i 250, aproximadament — jo tinc les xifres aquí, podria llegir-les a les VV. SS.; podrien sumar-les mentre jo les llegeixo —. (El senyor Vidal fa una interrupció que no es percep.) Em perdonarà que jo coordini. L'any 17, predomini regionalista...

Un Sr. DIPUTAT de Lliga Catalana: No.

El Sr. CASANOVES: ...o una minoria tan important que podia dificultar l'obra econòmica

de l'Ajuntament. Emissió del deute, 28 milions i mig. Any 18, 29.053,000 pessetes; any 20, 13.929,000; any 21, 34.645,000; any 22, 72 milions; any 23, 31 milions; any 30, 24 milions. Jo no vull pas dir, senyor Vidal i Guardiola...

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Les xifres s'han d'analitzar, si no, no val.

El Sr. CASANOVES: Ja les analitzarem. Si em permeteu — que jo no us he interromput ni he abusat de la paraula mentre la V. S. exposava el seu pensament — que jo també coordini el meu. Indubtablement que la V. S. diu: «No ens fem responsables de tot això, però davant de l'opinió pública i dels atacs ací al Govern de la Generalitat i a l'Administració municipal de Barcelona, que volem fer consubstancial també amb l'Esquerra Republicana de Catalunya, nosaltres hem de sortir al pas de la maniobra i, consignat les xifres, descobrir la intenció de les vostres paraules. Es aquest i deia aquest senyor Regidor amb paraules al defora i feia aquest estat alarmanant sobre el crèdit municipal de Barcelona. Deia: «L'Esquerra ha portat l'Ajuntament a la suspensió de pagaments, a la seva ruïna.» I si el que pesa damunt l'Ajuntament de Barcelona és el deute anterior a les nostres intervencions, tot hom que aguantí la responsabilitat com calgui i sapiga tenir el valor de confessar en tal cas una rectificació en l'avenir. Indubtablement que havia d'exposar tot això abans, en acompanyar aquest dictamen, perquè significa que l'Ajuntament no ha improvisat aquesta obra. Jo deia abans en la meua intervenció: en fer-nos càrrec de les finances municipals vàrem veure que era impossible anar a la nivellació sense cercar una elasticitat en les autoritzacions. De tal manera no ens apartàvem del que havien fet els funcionaris tècnics, que inclús a l'any 30, presidides les finances municipals per un distingit col·lega de les VV. SS., anava a Madrid a cercar unes autoritzacions que venien per Reial decret del Govern Aznar, i que facilitava fins a cert punt contribuir tots a portar l'augment de tributs, que s'arrenda també d'un Decret d'aquella època un auxili de l'Estat en vistes a l'Exposició. Aleshores es varen fer aquestes gestions a Madrid, i era un R. D. del 31.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: 24 de març.

El Sr. CASANOVES: Aquest, i, potser, el que es referia a l'auxili...

El Sr. VENTOSA i CALVELL: L'altra és del 3 de febrer.

El Sr. CASANOVES: ...que autoritzaba l'Ajuntament per a posar determinats arbitris, i en aquests arbitris, en aquest Decret, es basa el Pressupost de l'Ajuntament automàtic de l'any 30 per l'any 31. En el Pressupost es va dir 21 milions de pessetes segons les autoritzacions que ens vindran de Madrid i eren la part d'auxili que havia de donar l'Estat com ajuda a l'Exposició i, per altra part, l'augment d'arbitris, però en realitat d'això no hi hagut més efectivitat que uns 6 milions de pessetes, i era que aquestes autoritzacions dissimulaven un dèficit inicial de 21 milions de pessetes. El senyor Vidal i Guardiola constatava dues actuacions de l'Esquerra: Deia que l'any 32

s'havia presentat un Pressupost que reduïa despeses, que reduïa consignacions, que era de verdadera economia, i que, en aquest sentit, perquè no havia prosperat aquesta idea. Naturalment, hi havia dues posicions. En aquell moment era sanear d'ua vegada les finances, en aquell moment es necessitaven aquestes autoritzacions de Madrid de les Corts Constituents. Va iniciar-se el diàleg per a obtenir aquestes autoritzacions, es varen concretar cap el mes de desembre del 31, essent llavors Ministre de Finances el senyor Prieto; ve immediatament la crisi i puja el senyor Caner. Ja en l'època de les converses del senyor Prieto, que no volia donar les autoritzacions d'una manera especial a l'Ajuntament de Barcelona, es va convocar la Conferència de ciutats d'Espanya superiors a cinquanta mil habitants, si no recordo malament, perquè a tots els que tenien els mateixos problemes, com València, Sevilla, Barcelona, totes les ciutats on hi havia passat la Dictadura en els seus Pressupostos i havia destruït les seves finances municipals, perquè no fos una autorització especial per una ciutat, es pogués cercar un mínim d'autoritzacions que fes possible llur sanejament. Però en aquest moment va fracassar aquesta Conferència, i Barcelona, Catalunya, que en aquell moment tenia plantejats altres problemes d'altra ordre, que tenia l'Estatut, que tenia totes aquestes consideracions d'ordre polític que obligaven a no distreure per una cosa episòdica, com deia abans, l'atenció de les Corts Constituents, va resultar que vàrem desistir, i llavors hi havia un punt important; es parlava cada dia pels representants de l'oposició a l'Ajuntament de Barcelona perquè no s'anava a la confecció d'un Pressupost; se'ls mostrava, se'ls explicaven les dificultats, havien intervingut en la comissió, havien exposat el seu parer, i va sorgir la idea per a donar la sensació veritable a Barcelona de l'estat de les seves finances de fer aquest Pressupost, aquesta amputació, aquest Pressupost d'economies, però potser en l'intenció dels que el feien no hi havia tant la possibilitat de què fos un Pressupost que pogués durar molt sinó d'exemplaritat perquè els ciutadans de Barcelona s'adonessin que havien de contribuir amb nous sacrificis per a sanear les càrregues municipals. Però aquest Pressupost va fracassar, no per responsabilitat de l'Esquerra. La nit que fou discutit no hi mancava cap Regidor de la nostra minoria, inclús l'illustre President que ens escolta va assistir a la sessió municipal; i érem tots els vint-i-quatre Regidors de l'Esquerra, i ens mancaven dos vots per a obtenir el quòrum, i llavors es varen retrobar les dues forces tradicionals a l'Ajuntament, radicals i regionalistes. Es varen trobar en venir la reducció del personal, perquè, ho vaig dir en ple Ajuntament, passen coses tan estranyes que sembla que s'enyorava la tradició d'altres èpoques en què compartien el Govern municipal aquells dos Partits. Potser era el pes d'aquelles parets que els feia en aquell moment anar junts contra l'Esquerra, i va fracassar aquell Pressupost. Naturalment sense autoritzacions, venia immediatament l'aprovació de l'Estatut, venia el traspàs d'aquest servei. Llavors l'Ajuntament de Barcelona era inútil que insistís respecte de Madrid i esperava que ho poguéssim resoldre aquí.

A les Corts de Madrid, ignorants de la vida municipal d'aquí, potser hauria estat molt més difícil. Aquí ens coneixem més fàcilment i podem deliberar i arribar fàcilment a un acord.

Els auxilis de l'Estat. Dels auxilis de l'Estat n'he parlat ja abans, però com que la V. S. s'hi ha referit, vull també referir-me-hi breument. ¿Per què no ha persistit Esquerra Republicana de Catalunya en demanar aquests auxilis a l'Estat i plantejar la qüestió a les Corts Constituents? Em sembla que ho he dit abans, perquè Catalunya tenia plantejats problemes d'altra envergadura i no podia distreure d'una manera episòdica l'atenció de les Corts Constituents i perquè en aquells moments les Corts s'aplicaven a l'aprovació de la Constitució que venia relacionada amb l'Estatut, que després s'havia de discutir i era plantejar una cosa que després, un cop aprovat l'Estatut, ens haviem de resoldre aquí. Quin dubte hi ha. Per altra part, les finances mateixes de l'Estat, també per virtut del canvi de règim, les ha sanejat, però també tenen el seu reflexe de l'economia mundial que porta aquesta crisi de la qual, naturalment, tothom se n'ha de sentir, que no és una cosa especial d'aquí i que la V. S., que la segueix respecte el món, sap que l'economia mundial i les finances mundials van totalment relacionades, que quan es produeix un conflicte en una part, avui ressona en una altra part. Em sembla que amb aquestes paraules he respost la intervenció de la V. S. He assenyalat que l'Ajuntament ha administrat el Pressupost d'una manera honesta, no ha fet despeses excessives, i ha presentat d'una manera sincera aquest Pressupost.

El senyor Vidal i Guardiola deia una cosa que cal també que rectifiqui. Deia que aquest Ajuntament, per procedir a una reforma tributària d'aquesta índole... Jo li prego que llegeixi el text de les autoritzacions i veurà que no es tracta de cap reforma. També ha estat establert únicament l'ajornament de l'amortització; potser és una cosa en virtut d'aquest moment de situació general anòmala, però la V. S. sap, precisament, perquè segueix aquests moviments generals, que les moratòries solament són concedides en casos extraordinaris.

Per altra part, tots els altres tributs, els impostos que hi hagin i els arbitris que hi han en aquest extrem, tots aquests arbitris i tots aquests impostos figuren a l'Estatut. Perquè, fixi's la V. S. com diu augmentar del 2 al 4 per 100, i els impostos que es cobren fins a 8 arribar fins a 10, i això és donar elasticitat, en realitat, a aquests arbitris, donar aquesta elasticitat que inclòs sobre el de solars permet arribar fins a 6'50, quan abans s'obligava a què no passés de 5, i ara es fa una escala del 3 al 6'50 per 100 perquè sigui més equitatiu l'impost. En el fons, és una cosa de flexibilitat. Per tant, no és donar unes atribucions extraordinàries, ni una reforma tributària. Aquesta reforma tributària ha de venir quan amb la Llei municipal nosaltres trobem mitjans de donar als Ajuntaments hisendes pròpies. L'Ajuntament, per altra part, ha fet els seus sacrificis també; naturalment en altres aspectes ha tingut reflexe de totes les inquietuds que hi ha hagut, s'han encarrit els serveis, hi han hagut jornals que s'han augmentat seguint en aquest sentit el mateix ritme que es seguia l'any 17, quan la postguerra...

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Poquet, poquet.

El Sr. CASANOVES: ...També ha influït una mica. I en altre aspecte s'ha augmentat en 10 milions el Pressupost de Cultura. Ara, era escassament d'1 milió o d'1 milió i mig de pessetes; es parlava molt sovint de l'obra municipal de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, però no tenia una gran eficàcia pràctica. Actualment, seguint intensificant, per exemple, tot el que s'havia iniciat en qüestions de Cultura, en lloc de mil o cinc-cents nens, si no recordo malament, en van a les escoles vint o vint-i-cinc mil. Per això s'ha augmentat el Pressupost d'1 milió o 1 milió i mig a 10 milions. Aquestes són les grans despeses que ha fet l'Ajuntament. I si, realment, després de les transformacions d'ara no es donava també aquesta facilitat escolar, qui pot discutir-ho?

Em sembla que he contestat en línies generals totes les objeccions, he rectificat les xifres, els conceptes que puguin desviar la situació; no he plantejat de cap manera un debat municipal, perquè sóc partidari de l'autonomia municipal, però em sembla que he donat, d'una manera clara, la idea de què es poden concedir aquestes autoritzacions que no són una cosa impremeditada, i que a més el sanejament de la Hisenda municipal és essencial pel que representa de Barcelona, que influeix a tot Catalunya, i si l'Ajuntament es troba amb aquestes dificultats, qui pot tenir-hi menys responsabilitat és Esquerra Republicana de Catalunya, perquè ha estat la darrera en posar-hi les mans; en tot cas, és una herència que cal liquidar i, desgraciadament, no es pot fer d'altra manera que ajudant a sanejar aquesta Hisenda municipal.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Senyors Diputats: Com que hi hauran altres intervencions de companys meus, i demà ha de seguir el debat el meu bon company i amic Tallada, que haurà de tractar d'una sèrie d'aspectes en els quals jo no he entrat, em limitaré a fer una rectificació curtíssima. El senyor Casanoves s'ha referit al Pressupost del 1932, i ha dit que aquest no ha estat una realitat perquè mancaren dos vots...

El Sr. CASANOVES: Les VV. SS. en tenien 12 ó 14. Ens en podien deixar dos.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ...que no es sabia bé quins eren, perquè els de les oposicions tenien perfectament el dret d'oposar-se a una gestió que en el seu conjunt creien desencertada. Jo reitero la pregunta que havia formulat ja abans; si el contingut d'aquest Projecte de Pressupostos representava pels senyors d'Esquerra Republicana de Catalunya el summum per a la solució del sanejament de les finances municipals, ¿per què no insistien després com insisteix — jo li deia a la V. S. abans — un bon governant en les fórmules que creu salvadores? Però hi ha més; jo he de dir-li d'una manera ben concreta al senyor Casanoves, que ha estat digne president de la Comissió municipal de Finances en altre temps, que en matèria de despeses, quan un administrador vol, té moltes maneres de fer estalvis. Suposem, senyor Casanoves, que el Pressupost són 100 milions de pessetes, i que la vostra Majoria volia reduir-lo per una autorització consistorial a 75, que aquesta era la proposició, de què en números relatius es re-

duís el 25 per 100 de les despeses; són xifres hipotètiques...

El Sr. CASANOVES: No; ¿em permeteu? És feia un Pressupost equilibrat amb els ingressos que s'havien fet: 5 ó 6 milions aproximadament.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Ja dic que són xifres hipotètiques; no argumento sobre les xifres, sinó sobre la idea. Si de 100 milions de pessetes jo demano al Consistori que es redueixi l'autorització a 75 ó 80 milions, vol dir que jo demano que el màxim de despeses que es puguin fer, enlloc d'ésser 100 milions siguin 80. Però si això no s'aprova perquè manquen dos vots, em trobo amb què sóc un administrador que creu que no s'han de gastar més de 80 milions i tinc autorització per a 100 milions. Si jo tinc la noble i decidida voluntat de fer economies, dintre de l'autorització de 100 milions jo podré fer les mateixes economies que podria fer no poguent gastar més que 80 milions, perquè les consignacions de les despeses en el Pressupost són una limitació, no una obligació, de gastar. La Majoria d'Esquerra Republicana tingué per un moment, en confeccionar aquell Pressupost, la il·lusió dels estalvis, però durant tota la gestió, a la constant administració dels cabals municipals no s'ha atès aquest criteri, sinó exactament el contrari, com he tingut l'honor d'afirmar, i el senyor Casanoves no ho ha rectificat.

I ara, procurant ésser curt, com he dit, anem als ingressos i als auxilis de l'Estat. Dues coses he de dir al senyor Casanoves; d'una part ell ha excusat quasi a les Corts Constituents i al Govern de la República, dient que la crisi, la necessitat de sanear el Pressupost de l'Estat, etc., etc. — així ho he sentit jo —. He de dir-li...

El Sr. CASANOVES: Es que tenim l'obligació de sostenir la República.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ...que és molt estrany que un gelós representant de la ciutat de Barcelona, com és el senyor Casanoves, i un gelós Diputat per Catalunya, com és el senyor Casanoves, no es recordés simultàniament, al dir-nos això, que la crisi i la necessitat de millorar la situació del Pressupost de l'Estat no ha estat obstacle perquè aquest Estat s'hagi fet càrrec, no dels miserables 6 milions com en el Decret Aznar, ni 2 milions com en la proposta del senyor Carner, sinó de quasi 14 milions en un sol exercici per a eixugar un deute de Sevilla i les dotzenes i dotzenes de milions que s'han votat per a Madrid i per a Bilbao, i que no obstant la crisi i la depressió econòmica i la necessitat de millorar la situació de les finances, l'Estat ha lliurat a mans plenes el que ni tan sols a gotetes ens donava a nosaltres. El senyor Casanoves ha tingut la bondat, que jo agraeixo, d'alludir a si hi havien alguns precedents de caràcter internacional i jo, de memòria, em permetré dir-li que sí, i que en tots els països ben administrats — monàrquics i republicans, perquè jo considero Anglaterra, que és una monarquia, un país admirablement administrat — en tots aquests països, durant els anys de crisi, jo ho recordava recentment en un Ateneu, en una Acadèmia, en un lloc distint d'aquí, i jo ara li donaré dues xifres al senyor Casanoves, que ha tingut la amabilitat d'alludir aquest problema: a Anglaterra, l'any 29, quan les finances de l'Estat estaven passant

una situació gravíssima, com sap el senyor Casanoves, sobretot pels deutes de guerra, es va fer una reforma tributària de finances locals i l'Estat, les finances de l'Estat no discutiren penics o xelins als Ajuntaments anglesos; sinó que varen fer un sacrifici de 29 milions de lliures esterlines per a ajudar a una reforma de les finances locals. I anem ara a una República, l'Alemanya prehitleriana. Es va fer també en una situació financera, segurament més difícil encara que l'anglesa, que ho era molt, una reforma, l'any 31, de les finances locals en relació a les finances de l'Estat, i Alemanya que estava, com dic, en una situació difícilíssima, dona avui encara el 75 per 100 del rendiment dels impostos sobre la renda, que és l'impost més important, a tots els Municipis per a assegurar-se una vida pròspera. De manera que arreu del món, en els països que poden servir de model, no s'ha alludit mai la crisi com excusa per a no atendre les justes necessitats dels Ajuntaments. I a Espanya, quan no es tracta de Barcelona, sinó que es tracta d'altres Municipis, tampoc s'ha alludit. Ja veu el senyor Casanoves com nosaltres, els de l'oposició, els que representem els interessos del poble català, tenim dret a dir que hi ha hagut, amb tots els respectes per a les persones que jo guardaré sempre, una negligència exagerada per part dels senyors d'Esquerra Republicana de Catalunya per a defensar els interessos de la ciutat.

Aquesta negligència ara l'han de pagar els barcelonins i això no està bé. Si el senyor Casanoves busca com a darrera excusa que no podia insistir-se a Madrid, malgrat de què els vots de les VV. SS. eren moltes vegades indispensables per a recolzar el Govern, perquè hi havia l'Estatut, aleshores, jo que vull ésser prudent i discret no he de respondre amb una afirmació, sinó amb una pregunta, i és que nosaltres renunciàrem a demanar el que era nostre, el que corresponia a Barcelona, a canvi d'una esplèndida solució del problema financer dintre de l'Estatut. Quina és la brillantor de la solució financera de l'Estatut? Hem quedat que no en parlariem, senyor Casanoves, jo no vull incórrer en el pecat d'incorrecció, però sí dic que vindrà un dia que en aquest Parlament quan es discuteixi i es vegi si efectivament les VV. SS. i els seus correligionaris que eren a Madrid no defensaren l'Ajuntament de Barcelona, perquè s'havia d'aprovar la part financera de l'Estatut, aleshores es veurà quin fou el premi d'aquest silenci i si valia la pena d'haver callat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: El senyor Vidal i Guardiola ha dit, en començar la seva intervenció, que volia fer una rectificació brevíssima. Si ell s'hagués limitat en les seves paraules a rectificar tots els temes dels quals s'havia parlat en la sessió d'aquesta tarda, jo no hauria demanat la paraula per brevíssims instants, com acabo de fer-ho. Però el senyor Vidal i Guardiola ha estès la seva rectificació en el sentit de plantejar problemes que són completament a part

del problema que es discuteix. El problema que en podríem dir relació financera de Catalunya amb la República espanyola, que sols d'una manera molt tendencial, podríem dir, d'una manera molt indirecta, té contacte i té relació amb el problema que estem discutint de les autoritzacions a l'Ajuntament de Barcelona. Com que aquests assumptes són veritablement importants, nosaltres recollirem, indubtablement, les al·lusions que feia ara el senyor Vidal i Guardiola, però, de totes maneres, sols he volgut remarcar això perquè s'havia convingut que el debat en aquesta tarda es tancaria amb la rectificació del senyor Vidal i Guardiola, però com que ell hi ha donat una major volada i ha parlat d'uns problemes superiors, jo sols he de dir que aquestes al·lusions seran degudament recollides en la tarde de demà quan continuï discutint-se aquest assumpte.

El Sr. PRESIDENT: Es suspèn aquesta discussió.

Discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte d'Estatut Interior de Catalunya

(Ocupa la Presidència el senyor Casanoves.)

El Sr. PRESIDENT: Article 19. Hi ha un vot particular. El senyor Secretari es servirà donar lectura al vot particular.

(El senyor Secretari el llegeix.)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti per a defensar el vot particular.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: En realitat el nostre vot particular va començar a discutir-se amb motiu de l'article 18. Jo creia quan vaig començar a parlar l'altre dia, que havia sofert una ofuscaió en dir-ho així. Vaig ésser rectificat per la Presidència i, naturalment, vaig acatar la decisió. Però després, en llegir-ho al DIARI DE SESSIONS, vaig veure que realment tota la discussió que es tingué al voltant de l'article 18, no solament implícita, sinó d'una manera ben explícita, feia referència al nostre vot particular. Per consegüent, és un segon torn el que em toca consumir en aquest moment. De totes maneres la discussió queda molt abreujada, perquè en el fons tot el suposat de caràcter teòric, tota la defensa que nosaltres poguéssim fer de caràcter general del nostre vot particular, fou feta amb més brillantor pel senyor Tries de Bes, i ens estalvia fer tota aquesta fonamentació general.

Per altra part, jo personalment me n'alegro, perquè sóc bastant enemic de teoritzar, i el trobar la feina feta és una cosa que em plau extraordinàriament. De totes maneres la defensa que va fer el senyor Tries de Bes era una defensa molt poc entusiasta, perquè anava barrejada amb al·lusions manifestes de què la Minoria de Lliga Catalana no tenia un entusiasme gens gran a favor del referèndum. Acceptaven ells el principi del referèndum, com si diguéssim com un mal menor, en vista de què en la nostra Constitució queda un sistema parlamentari tan extraordinàriament rígid que les decisions del Parlament nostre no tenen cap apel·lació possible, i aleshores acceptaven ells aquest referèndum com a única apel·lació possible, i per això acceptaven el nostre vot particular. Nosaltres sostenim el principi amb molt més entusiasme. Nosaltres considerem el principi del

referèndum, com la font més democràtica que es pot buscar de la intervenció del mateix poble en el seu propi govern. Ja que hem reconegut que tot el poder emana del poble, nosaltres desitgem que aquesta emanació no sigui una emanació per a perdre el poder, sinó que conservi sempre el poder. És a dir, el sistema de representació que el Parlament sempre actua com a delegat del mateix poble, però que el poble en tot moment conserva la seva sobirania i pot rectificar si convé, o desaprovar l'actuació del seu Parlament. Això ens sembla que és el més democràtic i ens sembla que hauria d'ésser acceptat per tot Partit governant que cregui que és cert que compta amb la majoria del país que l'ha elegit.

Nosaltres en presentar el vot particular a què estem fent referència, ens hem limitat en el fons a transcriure un dels articles de la Constitució de la República espanyola i el fet de què el nostre vot particular hagi estat rebutjat per la Comissió i per consegüent rebutjat per la Majoria, ens posa en el cas trist d'haver de manifestar ja per tercera vegada en el curs del debat d'aquesta Constitució, quedem els catalans com a espanyols de segona classe; és a dir, que drets de ciutadania que tindran tots els restants ciutadans espanyols respecte a llur propi estat, deixem de tenir-los els catalans respecte al nostre Parlament. Ja ens hi trobarem quan parlarem de les expropiacions, i aleshores quedà disminuït el dret dels ciutadans catalans amb referència al dret que tenen els ciutadans espanyols. En tornarem a parlar el dia que iniciàvem un debat que va ésser gairebé guillotinat per la Presidència, sobre la prostitució.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència, senyor Ruiz i Ponseti, no guillotina mai els debats.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Retiro el que hi hagi d'ofensiu en aquesta manifestació.

El Sr. PRESIDENT: No hi ha cap ofensa: ho ha dit en termes perfectament parlamentaris.

El Sr. RUIZ I PONSETI: En els moments en què el Parlament de la República ha presentat un Projecte de Llei d'abolició total de la prostitució, quan aquesta minoria va proposar que — quan menys com a principi — figurés també aquesta iniciativa, fou rebutjada la proposta. I ens trobem per segona vegada que els ciutadans catalans estan en inferioritat de condicions respecte els ciutadans espanyols. I aquesta inferioritat nostra, neix de nosaltres mateixos; és a dir, del Parlament. Ara ens trobem per tercera vegada, quan tractem del dret del referèndum i del dret d'iniciativa popular, dret que la Constitució de la República reconeix a tots els ciutadans pel que fa referència a les lleis espanyoles, a les lleis de caràcter general, i ens trobem en què la Constitució catalana no reconeix aquest dret als ciutadans de Catalunya. I nosaltres presentem la nostra protesta més solemne contra aquest «capitis diminutio» dels ciutadans catalans i invitem a la Comissió a què torni a estudiar l'assumpte i vegi si troba manera d'enquibir aquest principi democràtic en la nostra Constitució.

Entrant ja en els arguments de detall que ens facilita la defensa d'aquest vot particular que ve a ésser una rectificació que va ésser debatuda a priori pel senyor Rovira i Virgili, el qual ens esmentava com argument suprem que aquest 15

per 100 de ciutadans que nosaltres assenyalem per a exercir el dret d'iniciativa, tant quant es tracta de la iniciativa popular per a imposar lleis, com per la iniciativa per a exercir el dret de referèndum, en el cas de la República espanyola, representava una quantitat ingent de ciutadans i en el cas de la regió catalana representaria una quantitat petita de ciutadans. Nosaltres a aquest argument no li concedim el més petit valor, perquè el 15 per 100 sempre és i serà el 15 per 100 de la quantitat total. És clar que es tracta d'una quantitat relativa i quan es tracti d'un país petit, aquest 15 per 100 donarà una quantitat petita, però quan es tracti d'un país gran, la quantitat serà gran. Però la mateixa dificultat representa el reunir el 15 per 100 dels ciutadans espanyols que dels catalans; no dificultat material de reunir-los, sinó dificultat moral d'acoblar-los a l'entorn d'una idea o principi determinat.

Ens deia el senyor Rovira i Virgili, que malgrat que no acceptava aquest principi del referèndum per la iniciativa o per la sanció definitiva de les lleis, en canvi accepta el referèndum popular de dissolució que treurà rigidesa a les decisions del nostre Parlament. És a dir : en queixar-nos nosaltres de què les decisions del Parlament poden restar com a inapel·lables, ens esmentava com a argument que hi haurà el referèndum de dissolució. Nosaltres creiem que això és treure les coses del seu terreny; una cosa és donar al poble el dret de dissentir en un cas particular, el dret de dissentir d'una llei que hagi elaborat el Parlament i una altra cosa és posar en el poble en el moment catastròfic d'arribar la dissolució del Parlament; o sigui que si el poble dissenteix d'una llei pot donar-se el cas que per un principi equivocacó del nostre Parlament, per una equivocació de detall, per un moment de desviació del que sigui la verdadera opinió pública, arribem a la dissolució del Parlament amb els perjudicis greus que això pot representar a la vida política de Catalunya.

També ens deia el senyor Rovira i Virgili que sempre que hi hagi un 15 per 100 del poble, un 15 per 100 del cos electoral que estigui disposat a exercir el dret de referèndum, trobarà una minoria parlamentària que voldrà presentar un Projecte de Llei, que voldrà proposar o presentar una iniciativa. Pel que fa referència al dret d'iniciativa estem en absolut d'acord amb aquesta afirmació del senyor Rovira i Virgili, però pel que fa referència a les lleis ja votades pel Parlament, aquest argument no té valor. A més a més, pot donar-se el cas — es dona tot sovint — el cas de què es formen a tots els països moviments nous d'opinió, es constitueixen minories noves que encara no tenen representació al Parlament i pot arribar el moment que tinguin una creixença tan ràpida que durant els cinc anys que s'assenyala per la vigència del Parlament, arribin a formar, a comptar amb el 15 per 100 del cos electoral i aquest 15 per 100 vindria a constituir com una minoria acorralada sense representació dintre del Parlament i sense poder exercir cap dret electoral durant aquest llarg període de cinc anys.

Sento haver d'insistir en rebatre arguments

del senyor Rovira i Virgili, perquè ell ja va tenir cura de dir-nos que tenia pena d'haver de fer en aquest cas d'advocat del diable. Sí, aquestes varen ésser les seves paraules; i amb aquestes paraules ens ve a significar que estava defensant en certa manera teories contràries a la seva pròpia convicció. Ran d'aquesta declaració del senyor Rovira i Virgili, jo he de dir que no trobo cap pecat d'inconseqüència en el fet que el senyor Rovira i Virgili, home disciplinat i que pertany a un Partit, es faci violència sobre ell mateix i arribi a defensar coses que ell creu que no són prou bones o encertades, però que en definitiva obeeixen, corresponent a un acord del seu Partit. Aquesta prova de disciplina, jo estaria sempre disposat a donar-la en tot moment al meu Partit si em fes defensar una cosa de la qual jo no n'estigués plenament convençut; però en certa manera això indica la manca de vigor dels arguments que va posar el senyor Rovira i Virgili per a combatre el nostre vot particular.

Ens presentava com un dels més grans arguments, citava l'exemple dels Estats Units i Suïssa, de què l'exercici del referèndum popular podia donar lloc a campanyes interessades, posant-se en moviment i posant-se en joc grans interessos i feia referència a les campanyes en curs per a comprar el cos electoral i fer fracassar les bones decisions del Parlament. Jo li diré al senyor Rovira i Virgili que aquest argument el veig en absolut al revés de com ell el va sustentar i precisament és un argument en suport del referèndum, perquè sempre és més fàcil — en dir això, no vull fer cap ofensa a aquest Parlament ni a cap altre dels Parlaments del món — sempre és més fàcil, repeteixo, comprar el Parlament que comprar tot un poble. El cas de decisió d'una llei per mitjà de referèndum, representaria uns interessos tan formidables, uns interessos quasi superiors als mateixos interessos de l'Estat que en aquest cas serien suficients per a comprar un Parlament. Aquests arguments en contra del referèndum, per nosaltres no tenen en absolut cap valor.

Aquí es va dir també un altre argument, i aquest sí que des del nostre punt de vista podria tenir molt valor si creguéssim en el seu fonament. El senyor Rovira i Virgili feia una al·lusió lleugera a què en certs moments, en el nostre Parlament es puguin dictar lleis d'una tendència conforme a la nostra ideologia, i en dir nostra «ideologia» ens referim a la ideologia vostra, de l'Esquerra i a la nostra, en el que fa referència al problema religiós i que aquesta llei no pugui ésser rebutjada pel nostre poble. Jo us diré que si no tingués la íntima convicció de què els principis laics que vosaltres i nosaltres sustentem són compartits per la immensa majoria del nostre poble, jo creuria que les lleis que fem en aquest sentit és just que siguin cridades al fracàs si fos veritat que la majoria del poble català té sentiments religiosos, cas en el qual no tindríem ni vosaltres ni nosaltres el dret de legislar en contra d'aquest sentiment religiós; però precisament perquè tenim la convicció de què la nostra ideologia representa els sentiments del poble català, a excepció d'una ínfima minoria, per això creiem que no hi ha cap

perill a sotmetre al referèndum català totes les lleis, siguin del caràcter que siguin.

El Sr. TRIES DE BÈS : En aquesta llei no hi té competència Catalunya, segons la Constitució.

El Sr. RUIZ I PONSETI : A més, es dona el cas de què nosaltres proposem amb el nostre vot particular que el poble pugui exercir el dret del referèndum però no donem cap legislació concreta, deixem al Parlament el dret de reglamentar i de legislar com ha d'ésser exercit el referèndum. Llavors podrem posar les legislacions que desitgem i fer constar les lleis en les quals no degui intervenir el poble, perquè aquí es va donar un argument pel senyor Rovira i Virgili en dir que hi ha lleis que poden tenir caràcter tècnic, lleis que necessitin estudis tècnics previs per a comprendre-les en el seu abast i aquestes lleis no les podria capir la generalitat del poble i no podrien ésser sotmeses al referèndum. Es evident que aquesta mena de lleis no poden ésser supeditades al referèndum popular, perquè no totes les lleis que faci el Parlament deuen anar al referèndum.

Nosaltres, en definitiva, considerem que hi ha la màxima puresa democràtica perquè el poble conservi en tot moment el control sobre la seva pròpia legislació. Nosaltres considerem que el Parlament és un delegat del poble, és un poder — com diu la nostra pròpia Constitució — un poder emanat del poble, però això no vol dir que el poble, pel fet d'haver emanat el seu poder, perdi la responsabilitat del propi poder. Res més.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. ROVIRA I VIRGILI : Senyors diputats : Correrem el risc de convertir aquest debat sobre el referèndum en una espècie de cançó de l'enfadós si entre tots no miréssim d'acabar-lo i sobretot de no tractar qüestions que no facin referència a algun aspecte nou d'aquest problema. El debat s'ha produït en una forma que fa perillós l'intervenir en la discussió, però així i tot hauré de recollir breument alguna de les coses que ha dit el senyor Ruiz i Ponseti.

Es evident que des del punt de mira teòric, el referèndum és una institució de caràcter purament democràtic. En això penso que estem tots d'acord, però em fixo en els moments d'avui i veig que l'hora del món no és propícia a aquesta puresa democràtica. Em sembla que el problema d'avui més que de perfecció de la democràcia, ha d'estribar en assegurar-la. Si ens fixem amb el moviment que hi ha en els estats en referència als problemes legislatius veurem que és a la inversa de com ho desitjaria la Minoria socialista.

No és pas el Parlament el que tendeix a re-integrar el poble en la seva sobirania, perquè aquest legisli o perquè intervingui en la legislació, és més aviat el Parlament, en molts Estats, el que delega funcions legislatives al Poder executiu, i això passa no ja en els llocs on s'arriba al feixisme com a Alemanya, sinó que es veu també a Bèlgica, on el Parlament concedeix poders al Govern per als assumptes financers. De manera que si avui es dibuixa una democràcia en el sentit de despendre's els Parlaments d'una part de les seves facultats, és més bé en benefici del Poder

executiu que no pas en benefici del poble que és la font de la sobirania. Els temps d'avui no són idíl·lics; els temps d'avui, políticament, no són patriarcal. Aquella democràcia directa suïssa no és avui fàcil de sostenir en molts llocs. Quan molts elements de caràcter conservador coincideixen en aquest punt amb la Minoria socialista és que partint de punts diversos poden coincidir en un punt concret. La puresa democràtica que molts elements conservadors demanen és per a fer més deplorable la democràcia i fins per a suprimir-la i en aquest joc nosaltres no podem prestar-nos.

L'altre dia, en una cosa similar a aquest punt, que era la qüestió dels Municipis, el senyor Duran ens portava el record els noms venerables de Pi i Margall i de Salmeron com si ens haguessin de donar lliçons de puresa democràtica a nosaltres, diputats catalans; però el senyor Duran oblidava que Pi i Margall essent President del Poder executiu, essent Ministre de la Governació va presentar no un Projecte de Llei, sinó una demanda de poders extraordinaris, i en virtut d'aquests poders, amb una simple circular als governadors, va destituir els Ajuntaments carlistes fent que es nomenessin homes de confiança i, on no hi fossin, que es nomenessin delegats. De manera que Pi i Margall...

El Sr. DURAN I VENTOSA : Això vol dir que ni Pi i Margall era demòcrata. Ja no crec ni amb en Pi i Margall, ara.

El Sr. ROVIRA I VIRGILI : Perdoneu, que no es tracta en aquests moments de perfeccionar el règim democràtic, sinó més bé d'assegurar-lo perquè si no està assegurat les perfeccions poden resultar contraproductes. Aquella mena de Federació Suïssa, que fa que quan ve la primavera i les neus de fondalades i muntanyes minven, baixin els pastors i terrorols per a celebrar juntes generals, això que és una democràcia directa i admirable, que l'Almirall en deia el poema de la democràcia, no s'ha de copiar amb la forma de referèndum electoral. La democràcia és poemàtica, però cal defensar-la, ha d'ésser armada legalment i tot el que afebleixi la democràcia va contra ella : per això creiem que convé més fer-la forta que no pas fer filigranes de perfeccionament.

Crec que el referèndum legislatiu és més aplicable a la vida municipal que a la vida del Parlament d'un poble. Quan vingui la Llei municipal és possible que molts de nosaltres siguem partidaris del referèndum, però en quan a les lleis que surtin d'aquest Parlament creiem que la confiança que aquest Parlament té davant del poble li dona prou autoritat per a fer les seves lleis. És veritat que la República espanyola té consignat en la seva Constitució aquest dret de referèndum emanat per una part d'electors, però, en canvi, nosaltres tenim un altre referèndum si s'aprova l'article corresponent del Projecte d'Estatut i és el referèndum dissolutori; de manera que en això si ells tenen avantatges per un costat, nosaltres en tenim per l'altre. Pensem, senyor Ruiz i Ponseti, que tots estem interessats en donar al nostre poble un règim de màxima democràcia, però que en quant a aquesta qüestió concreta del referèndum, qualsevol que examini la seva evolució en

els Estats moderns comprendrà que no té la garantia d'un bon resultat enlloc, perquè nosaltres l'acceptem i l'introduïm aquí.

Com que ara hauria ja gairebé de tornar als arguments mateixos que vaig fer l'altre dia i en dies anteriors per a contestar al senyor Ruiz i Ponseti, em limito a declarar novament que aquest refús que fa la Comissió del vot particular de la Minoria socialista no té ni vol tenir cap sentit contrari a aquests principis democràtics. Pensem que aquell home tan demòcrata, mestre de la democràcia, evocat pel senyor Duran i Ventosa, que era en Pi i Margall, tampoc aplicava el referèndum a les lleis ordinàries: només el volia per a les lleis fonamentals, per a les lleis constitucionals. Perquè, senyors, es dona amb això una evident paradoxa, i no solament aquí, sinó en altres llocs, que mentre les Constitucions evolucionen en el sentit d'ésser reformables per acord del mateix Parlament amb un quòrum alt sense apel·lar al referèndum, en canvi en les lleis ordinàries hi ha la tendència d'aplicar-hi el procediment del referèndum o sigui de votació popular. No és lògic que la llei fonamental la pugui fer i desfer el Parlament sol i en canvi les lleis ordinàries hagin d'anar a la consulta popular; és més lògic, pel contrari, el que defensava Pi i Margall.

La Comissió, sentint-ho molt, no pot acceptar el vot particular i manifesta novament que no veu en això cap transgressió dels principis democràtics; hem de veure més aviat en aquest refús el desig, més encara que el desig, la voluntat, de què la nostra democràcia sigui invulnerable i que com més forta sigui més perfecta pugui ésser; però no volem posar la perfecció per damunt de la força, perquè aleshores, si no fos forta, no fóra ni perfecta ni imperfecta, que ha estat el motiu d'aquells que ara la volen defensar. Res més. (*Molt bé, en la Majoria.*)

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti per a rectificar.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Ja hem demostrat diverses vegades que no som partidaris de donar cops de cap a la paret; quan una qüestió és perduda, no s'ha de perdre massa temps en defensar-la.

Un Sr. DIPUTAT de Lliga Catalana: En sembla que guanyarem.

El Sr. CASANOVES: Em penso que no.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Per altra part, el senyor Rovira i Virgili ens feia notar — potser per veure si nosaltres aplacàvem una mica els nostres entusiasmes pel referèndum — la nostra coincidència amb la Minoria conservadora d'aquesta Cambra. Aquesta sola crida, el dir-nos aquesta coincidència, gairebé ens esfereix, perquè nosaltres només de pensar que coincidim amb la Minoria conservadora, ja tenim por d'equivocar-nos. (*Rialles.*) Però així i tot, els arguments que avui ha adduït el senyor Rovira i Virgili no tenen gairebé més valor que el que va adduir l'altre dia. Ha continuat fent d'advocat del diable. Quan ens parlava en tons poètics, que jo no sabia imitar, de la bella Suïssa i volia demostrar amb això el fracàs del sistema del referèndum, jo crec

que és l'exemple més categòric que es pot donar precisament de la vida política a Suïssa en favor del principi del referèndum.

El fet de què alguna llei raríssima, de caràcter que potser constitueix un avenç superior al terme mitjà de l'opinió pública del Cantó corresponent, hagi fracassat en ésser sotmesa al referèndum, per a mi no diu res absolutament en contra del principi del referèndum; és, com he dit abans, que en certs moments el Parlament es vol anteposar al seu poble i el seu poble ha contestat al Parlament que encara no havia adquirit aquell grau d'avenç que el Parlament creu que el poble tenia. Això, per a mi, obliga en tot moment al Parlament a anar al compàs del seu poble, i això, per a mi, és sempre el més democràtic; sempre que volgüem anar més endavant del que l'avenç ideològic del nostre poble permeti, aquests passos endavant seran passos donats en fals i els haurem de retrocedir després, en forma suau, com seria per mitjà d'un referèndum, o en forma catastròfica, si vénen uns elements adversos que s'imposin per la llei de les majories. Perquè, senyors, si una llei votada pel Parlament és rebutjada pel poble, vol dir que la majoria del país no la vol. No hi veig pas la democràcia en la imposició al nostre poble d'una llei que la majoria del país no vulgui. Deia el senyor Rovira i Virgili que, més que de perfeccionar la democràcia, es tracta d'assegurar-la. A mi em sembla que això no és més que un joc de paraules. Crec que totes les Constitucions, perfeccionant-les, s'assegura la seva vitalitat. Per consegüent, tot el que condueix a perfeccionar la democràcia és assegurar la mateixa democràcia. Aquest argument de què el poble potser no està prou preparat per a exercitar el dret de referèndum, és el mateix argument que han donat sempre les classes conservadores de tot el món quan s'ha tractat d'instituir el sufragi universal. Quan els elements demòcrates de tots els països han demanat que sigui instaurat el sufragi universal com únic principi de veritable democràcia, han contestat les classes conservadores que teòricament sí que era un principi just, però que calia ajornar la seva instauració perquè el poble no estava preparat; que calia esperar que el poble estigués preparat. Aquest mateix argument era el que ens fèieu vosaltres per rebutjar la nostra proposició d'instauració del referèndum. Ens deia també el senyor Rovira i Virgili, com últim argument, que no sap perquè s'ha de sotmetre a referèndum les lleis especials que faci el Parlament i no s'hi ha de sotmetre la Constitució. Jo he de dir que això nosaltres no ho hem dit en el nostre vot particular, ni ho hem dit mai enlloc. No ens neguem a què la nostra Constitució sigui sotmesa a referèndum; només us deixem en llibertat a vosaltres, que governeu, perquè estructureu, perquè reglamenteu com ha d'ésser exercit el referèndum; quines són les lleis que s'han de sotmetre al referèndum i quines no s'hi podran sotmetre. Si hi voleu sotmetre la Constitució, nosaltres encisats, perquè quantes més coses sotmetem al poble, quant més ens acostem al nostre poble, que és font autèntica del poder, més purament exercirem la democràcia.

El Sr. TRIES DE BES : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Tries per al·lusions.

El Sr. TRIES DE BES : Si cas per explicar el vot. M'he sentit molt esgarriat en veure l'esglai del senyor Ruiz i Ponseti davant d'una coincidència amb nosaltres, però m'he revestit de valor i vaig a manifestar les nostres conviccions ben arrelades, però no amb l'intenció que injustament i maliciosament ens atribuïa el senyor Rovira i Virgili. Nosaltres votarem el referèndum; estem d'acord que és l'institució democràtica i que hi ha raons d'ordre polític i material, d'execució, que el posen en interdit molts cops, que han fet impressió a nosaltres, però no als senyors de la Minoria socialista; però àdhuc aquestes aprensions d'ordre polític han d'esvair-se en el cas concret del nostre Estatut interior, perquè estableix, tal com està estructurat, un veritable despotisme parlamentari i cal la vàlvula de la iniciativa popular en demanar lleis i sobretot en sancionar-les. I fet això, permeteu-me un altre petit esplai, i és l'estupefacció amb què veiem que són molt exagerats els senyors de la Majoria respecte dels seus iniciats o catacúmens o neòfits, que els fan aquí proves de fe, proves bíbliques; més que bíbliques, perquè a la Bíblia veiem que s'exigeix com a prova de fe matar el fill però havent-hi un àngel tutelar que agafa el braç d'Abraham i evita el sacrifici. Aquí no, aquí esteu contemplant amb sàdica satisfacció com s'arriba a la consumació del sacrifici, i el senyor Rovira i Virgili ens va presentar proves del que jo dic en el si de la Comissió, amb una esmena que tinc l'honor de llegir perquè és brevíssima. «Article 1.º — El Poder a Catalunya emana del poble que l'exerceix directament per mitjà del referèndum i per mitjà dels organismes de la Generalitat.» Tan mateix el col·legi d'escribas i sacerdots de la comarcal té una severitat ferrenya respecte els seus catacúmens.

El Sr. PRESIDENT : Pensi el senyor Tries que la majoria obeeix com tots els senyors Diputats a allò que deia l'altre dia : al seu mandat i a la seva consciència.

El Sr. TRIES DE BES : Però la consumació del sacrifici, senyor President, és evidentíssima en aquest cas.

El Sr. SERRA I MORET : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET : Només breument per veure què es pot treure d'aquesta discussió. M'ha semblat sentir dels llavis del senyor Rovira i Virgili que la Comissió, o que els membres de la majoria de la Comissió, eren partidaris, almenys, del referèndum municipal, del referèndum en matèria municipal. Em plauria, com a satisfacció, que ens aclarís aquest concepte per veure si és possible que algun dia, quan hàgim de discutir aquesta matèria, quan es discuteixi la Llei municipal, hi poguéssim anar amb un criteri clar respecte el referèndum, perquè si jo personal-

ment i tots som partidaris del referèndum en matèria nacional, en matèria legislativa i de dictar lleis ho som molt més en matèria municipal, i desitjariem que almenys això quedés ben clar respecte el criteri de la Majoria des d'ara.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió, per a rectificar.

El Sr. ROVIRA I VIRGILI : Només per aclarir una suposada contradicció que ha volgut retreure'm el senyor Tries de Bes. No es tracta en realitat que jo hagués proposat ni en la Comissió ni enlloc d'introduir el referèndum, sinó que havent examinat el conjunt del Projecte d'Estatut vaig veure que hi havia la intervenció del referèndum per la possible dissolució del Parlament. Per tant, quan es tractava en aquest article del referèndum dissolutori mantenien que podia fer-se per dos camins : el camí del Parlament i el camí del referèndum popular, perquè s'aplicava a la dissolució del Parlament. Com que aquest referèndum dissolutori subsisteix, podia molt bé ésser consignat en el primer article, però no demanava que s'introduís en el legislatiu, del qual n'he estat sempre contrari. Recordo un article publicat fa vuit anys a *La Publicitat* no signat perquè era editorial, però que declaro meu, on parlant d'aquest mateix problema declarava el que declaro ara : que crec que el referèndum legislatiu no ha d'ésser admès i que en tot cas pot aplicar-se a la vida municipal.

El Sr. PRESIDENT : Es posa a votació el vot particular. Els Diputats que l'accepten poden posar-se drets. (*S'aixequen els senyors Diputats de les Minories d'Unió Socialista de Catalunya i Lliga Catalana.*) Resta desestimat el vot particular. Resta aprovat l'article 19. Article 20. Hi ha una esmena. La Comissió té la paraula.

El Sr. TAULER : La Comissió accepta l'esmena.

El Sr. PRESIDENT : Resta aprovat l'article 20, amb l'esmena acceptada per la Comissió. (*S'aproven seguidament sense discussió i per unanimitat, els articles 21, 22, 23 i 24.*) Se suspèn el debat.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió del dimecres

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte d'Estatut Interior de Catalunya.
3. Continuació del dictamen de la Comissió de Finances concedint a l'Ajuntament de Barcelona les autoritzacions demanades pel Pressupost de l'any 1933.
4. Discussió del dictamen de la mateixa Comissió sobre el Projecte de Llei referent a la votació dels Pressupostos ordinaris i extraordinaris dels Municipis de Catalunya.

(*S'aixeca la sessió a tres quarts de nou i tres minuts de la vetlla.*)